

LUKA

LUKA'YA GİRİŞ

Kitabın amacı: Luka, daha kitabın başında amacının, İsa'nın yaşamını doğru ve ayrıntılı bir biçimde anlatmak olduğunu açık seçik ortaya koyuyor (bölüm 1:1-4). Luka, Elçilerin İşleri kitabında da Müjde'nin o çağda bilinen dünyanın merkezi durumundaki Roma'ya kadar nasıl yayıldığını anlatır. O devirde yazarların, yaptıklarını ileri gelen kişilere adamaları bir gelenek haline gelmişti. Nitekim Luka da her iki kitabı, adı Teofilos - yani 'Tanrı'yı seven' anlamında - olan bir kişiye hitaben kaleme almıştır. Kuşkusuz Luka bu adamın kişiliğinde geniş bir kitleye seslenmeyi amaçlamıştır.

Kitabın içeriği: Kitap, 'Rab'bin yolunu hazırlamaya' gelmiş olan Vaftizci Yahya'nın¹ ve İsa'nın doğumuna ilişkin bilgileri vererek başlıyor. Bundan sonra İsa'nın Müjde'yi duyurduğu, öğretisini yayıp mucizeler yaptığı döneme geçiyor. Daha sonra İsa'nın, giderek artan baskılara rağmen Kudüs'e, bile bile ölüme gidişi anlatılıyor. Bunu, İsa'nın dirilişi ve göğe alınışını tasvir eden bölümler izliyor.

Luka, peygamberlik sözlerini yerine getiren Tanrı'nın, bir kurtarıcı göndermekle insanlık tarihini nasıl yönlendirdiğini vurgular². Tanrı'nın bu etkinliği, meleklerin gönderilmesi olayında³; Tanrı'nın gökten seslenişinde⁴; ve özellikle birçok inanlının Kutsal Ruh'la dolması olayında⁵ açıkça görülüyor. Tanrı'nın gücü, İsa'nın yaptığı mucizelerde de gözle görülür bir şekilde etkindi⁶. On altı ayrı olayda, belirli hastalıklara yakalanmış kişilerin mucizevi şekilde iyileştirildiğinden söz ediliyor. Bunun yanı sıra, İsa'nın bir arada bulunan çok sayıda hastayı iyileştirdiği, kitabın beş ayrı yerinde belirtiliyor.

Luka kitabının yaklaşık %40'ı İsa'nın öğretisinden oluşuyor. İsa öğretisinde birçok benzetme kullandı; Luka'da 26 tane benzetme var. Bunların 16 tanesi İncil'in diğer kitaplarında yer almaz. İsa'nın bütün öğretisini kısaca özetlemek oldukça güçtür. Şu kadarını söyleyelim ki İsa, Vaftizci Yahya ile yeni bir dönemin, Tanrı Egemenliğinin ilan edildiği bir dönemin başladığını açıkça haber vermiştir⁷. Sözü edilen egemenlik, değer yargıları yönünden tümüyle farklı, insanın yüreğinde etkin olan Tanrısal egemenliktir⁸. İsa'nın kendisi, egemenliği günden güne büyüyen, ikinci gelişinde de bu egemenliği tümüyle gerçekleştirecek olan Kral olarak çıkar karşımıza⁹.

Kitapta bireye iletilmek istenen bildiri, günahlarının bağışlanmasıyla gerçekleşen kurtuluş müjdesidir¹⁰. Dünya malına kökten değişik bir yaklaşım içinde olan İsa¹¹, bu müjdeyle özellikle yoksullara, hastalara ve ezilmişlere sesleniyor¹². Bildirisinin Yahudilerce hor görülen diğer uluslara da yönelik olduğunu vurguluyor¹³. Nitekim, «Kaybolmuş olanı arayıp kurtarmaya geldim» diyordu¹⁴. Ama kişinin kurtulmaya istekli olması gerekir. Bu nedenle önce Yahya, sonra İsa, daha sonra da İsa'nın öğrencileri insanları tövbeye çağırdılar¹⁵. İsa'yı izleyecek olanlar tüm varlıklarıyla adanmış birer öğrenci olmaya¹⁶ ve sürekli bir dua yaşamı sürmeye çağırılmışlardır¹⁷.

Ana hatlar:

1:1-4	Giriş
1:5-2:52	Vaftizci Yahya ile İsa'nın doğum ve çocuklukları
3:1-20	Vaftizci Yahya'nın görevi
3:21-4:13	İsa'nın vaftiz olması ve sınanması
4:14-9:50	İsa'nın Celile ve çevresindeki etkinlikleri
9:51-19:27	İsa Kudüs yolunda
19:28-22:46	İsa'nın Kudüs'teki son günleri
22:47-23:56	İsa'nın tutuklanması, yargılanması ve çarmıha gerilmesi
24:1-52	İsa'nın dirilmesi ve göğe yükselmesi

Kaynak ayetler:

¹3:4; 1:17,76-77

²1:68-79; 2:10-11

³1:11-20; 1:26-38; 2:8-15

⁴3:21-22; 9:35

⁵örn: 1:41-42; 1:67; 2:25-28

⁶5:17; 9:43-44; 11:14-20

⁷16:16, ayrıca 4:43'e bakınız

⁸örn: 6:20; 12:31-32; 17:20-21; 18:16-17,24-30

⁹1:32-33; 13:18-21,28-30; 17:20-21; 19:11-27; 21:5-31; 22:16-18,29-30; 23:42

¹⁰1:77; 7:41-50; 11:4

¹¹6:24-26; 12:13-34; 16:13,19-31; 18:18-30; 19:1-10

¹²2:8-15; 4:18-19; 6:20-26

¹³7:36-50; 8:3; 10:30-42; 17:11-19

¹⁴19:10 ve 15:1-32; 18:9-14

¹⁵3:3; 5:32; 24:47

¹⁶5:11,27-28; 6:22-23; 9:23-26,58-62; 12:22-34; 14:25-33

¹⁷6:27-28; 11:1-13; 18:1-6; 22:39-46

LUKA

1. Bölüm

¹⁻³Sayın Teofilos,

Birçok kişi aramızda olup bitenlerin tarihçesini yazmaya girişmiştir. Nitekim başlangıçtan beri bu olayların görgü tanığı ve Tanrı sözünün hizmetkârı olanlar bunları bizeiletmişlerdir. Ben de tüm bu olayları ta başından özenle araştırmış biri olarak bunları sana sırasıyla yazmayı uygun gördüm. ⁴Öyle ki, sana verilen bilgilerin doğruluğunu bilesin.

Yahya'nın doğumu önceden bildiriliyor

⁵Yahudiye kralı Hirodes zamanında, Abiya bölüğünden Zekeriya adında bir kâhin vardı. Harun'un soyundan olan karısının adı ise Elizabet'ti. ⁶Her ikisi de Tanrı'nın gözünde doğru kişilerdi, Rab'bin tüm buyruk ve kurallarına eksiksizce uyarlardı. ⁷Elizabet kısır olduğu için çocukları olmuyordu. Her ikisinin de yaşı ilerlemişti.

⁸Zekeriya, hizmet sırasının kendi bölüğünde olduğu bir gün, Tanrı'nın önünde kâhinlik görevini yerine getiriyordu. ⁹Kâhinlik geleneği uyarınca Rab'bin tapınağına girip buhur yakma görevi kurayla ona verilmişti. ¹⁰Buhur yakma saatinde bütün halk topluluğu dışarıda dua ediyordu.

¹¹Bu sırada, Rab'bin bir meleği buhur sunağının sağında dikilip Zekeriya'ya göründü. ¹²Zekeriya onu görünce şaşırıp, korkuya kapıldı. ¹³Melek ona, «Korkma, Zekeriya» dedi, «duan kabul edildi. Karın Elizabet sana bir oğul doğuracak, onun adını Yahya koyacaksın. ¹⁴Sevinip coşacaksın. Birçokları da onun doğumuna sevinecek. ¹⁵O, Rab'bin gözünde büyük olacak. Hiç şarap ve içki içmeyecek; daha annesinin rahmindeyken Kutsal Ruh'la dolacak. ¹⁶İsrail oğullarından birçoğunu, Tanrıları olan Rab'be döndürecek. ¹⁷Babaların yüreklerini çocuklarına döndürmek, söz dinlemeyenleri doğru kişilerin anlayışına yöneltmek ve Rab için hazırlanmış bir halk yetiştirmek üzere, İlyas'ın ruhu ve gücüyle Rab'bin önünden gidecektir.»

¹⁸Zekeriya meleğe, «Bundan nasıl emin olabilirim?» dedi. «Çünkü ben yaşlandım, karımın da yaşı ilerledi.»

¹⁹Melek ona şöyle karşılık verdi: «Ben Tanrı'nın huzurunda duran Cebrail'im. Seninle konuşmak ve bu müjdeyi sana bildirmek için gönderildim. ²⁰İşte, belirlenen zamanda yerine gelecek olan sözlerime inanmadığın için dilin tutulacak, bunların gerçekleşeceği güne dek konuşamayacaksın.»

²¹Zekeriya'yı bekleyen halk, onun tapınakta bu kadar uzun süre kalmasına şaşıtı. ²²Zekeriya ise

dışarı çıktığında onlarla konuşamadı. O zaman tapınakta bir görüm gördüğünü anladılar. Kendisi onlara işaretler yapıyor, ama konuşamıyordu.

²³Görev süresi bitince Zekeriya evine döndü. ²⁴Bir süre sonra karısı Elizabet gebe kaldı ve beş ay evine kapandı. ²⁵«Bunu benim için yapan Rab'dir» dedi. «Bu günlerde benimle ilgilenerek insanlar arasında utancımı giderdi.»

İsa'nın doğumu önceden bildiriliyor

²⁶⁻²⁷Elizabet'in hamileliğinin altıncı ayında Tanrı, melek Cebrail'i Celile'de bulunan Nasıra adlı kente, Davut'un soyundan Yusuf adındaki adama nişanlı olan bir kıza gönderdi. Kızın adı Meryem'di. ²⁸Onun yanına giren melek, «Ey Tanrı'nın lütfuna erişen kız, selam! Rab seninledir» dedi.

²⁹Söylenenlere çok şaşırın Meryem, bu selamın ne anlama gelebileceğini düşünmeye başladı. ³⁰Ama melek ona, «Korkma Meryem» dedi, «sen Tanrı'nın lütfuna eriştin. ³¹Bak, gebe kalıp bir oğul doğuracaksın, adını İsa koyacaksın. ³²O büyük olacak, kendisine `en yüce Olan'ın Oğlu' denecek. Rab Tanrı O'na, atası Davut'un tahtını verecek. ³³O da sonsuza dek Yakup'un soyu üzerinde egemenlik sürecek, ve egemenliğinin sonu gelmeyecektir.»

³⁴Meryem meleğe, «Bu nasıl olur? Ben erkeğe varmadım ki» dedi.

³⁵Melek ona şöyle cevap verdi: «Kutsal Ruh senin üzerine gelecek, en yüce Olan'ın gücü senin üstüne gölge salacak. Bunun için doğacak olana kutsal, Tanrı Oğlu denecek. ³⁶Bak, senin akrabalarından Elizabet de yaşlılığında bir oğula gebe kalmıştır. Kısır bilinen bu kadın şimdi altıncı ayındadır. ³⁷Tanrı'nın yapamayacağı hiçbir şey yoktur.»

³⁸«Ben Rab'bin kuluyum» dedi Meryem, «bana dediğin gibi olsun.» Bundan sonra melek onun yanından ayrıldı.

Meryem, Elizabet'i ziyaret ediyor

³⁹O günlerde Meryem kalkıp aceleyle dağlık bölgeye, Yahuda oymağının bir kentine gitti. ⁴⁰Zekeriya'nın evine girerek Elizabet'i selamladı. ⁴¹⁻⁴²Elizabet Meryem'in selamını duyunca rahmindeki çocuk hopladı. Kutsal Ruh'la dolan Elizabet, yüksek sesle şöyle dedi: «Kadınlar arasında kutsanmış bulunuyorsun, rahminin ürünü de kutsanmıştır! ⁴³Nasıl oldu da Rabbimin annesi yanıma geldi? ⁴⁴Bak, selamının sesi kulaklarıma eriştiği an, çocuk rahmimde sevinçle hopladı. ⁴⁵İman eden kadına ne mutlu! Çünkü Rab'bin ona söylediği sözler gerçekleşecektir.» ⁴⁶⁻⁴⁷Meryem de şöyle dedi:

«Canım Rab'bi yüceltir;
ruhum, Kurtarıcı Tanrı sayesinde sevinçle coşar.

⁴⁸Çünkü O, sıradan biri olan kuluyla ilgilendi.
İşte, bundan böyle tüm kuşaklar beni mutlu sayacak.

⁴⁹Çünkü güçlü Olan, benim için büyük işler yaptı.

O'nun adı kutsaldır.

⁵⁰Kuşaktan kuşağa kendisinden korkanlara merhamet eder.

⁵¹Eliyle güçlü işler yaptı;

kibirlieleri yüreklerindeki kuruntularla darmadağın etti.

⁵²Hükümdarları tahtlarından indirdi,
sıradan insanları yükseltti.

⁵³Aç olanları iyiliklerle doyurdu,
zenginleri ise elleri boş çevirdi.

⁵⁴⁻⁵⁵Atalarımıza söz verdiği gibi,
İbrahim'e ve onun soyuna sonsuza dek
merhamet etmeyi unutmayarak
kulu İsrail'in yardımına yetişti.»

⁵⁶Meryem, üç ay kadar Elizabet'in yanında kaldı, sonra kendi evine döndü.

Yahya peygamberin doğumu

⁵⁷Elizabet'in doğum yapacağı vakit geldi ve bir oğul doğurdu. ⁵⁸Komşularıyla akrabaları, Rab'bin ona ne büyük merhamet gösterdiğini duyunca, onun sevincine katıldılar. ⁵⁹Sekizinci gün çocuğun sünneti için geldiler. Ona babası Zekeriya'nın adını vereceklerdi. ⁶⁰Ama annesi, «Hayır, adı Yahya olacak» dedi.

⁶¹Ona, «Akrabaların arasında bu adı taşıyan hiç kimse yok ki» dediler.

⁶²Bunun üzerine babasına işaretler yaparak çocuğun adını ne koymak istediğini sordular.

⁶³Onlardan bir yazı levhası isteyen Zekeriya, «Adı Yahya'dır» diye yazdı. Herkes şaşakaldı. ⁶⁴O anda Zekeriya'nın ağzı açıldı, dili çözüldü. Tanrı'yı överek konuşmaya başladı. ⁶⁵Çevrede oturanların hepsi korkuya kapıldı. Bütün bu olaylar, Yahudiye'nin dağlık bölgesinin her yanında konuşulur oldu. ⁶⁶Duyan herkes derin derin düşünüyor, «Bu çocuk acaba ne olacak?» diyordu. Çünkü Rab¹ onunla birlikteydi.

Zekeriya'nın şükran ilahisi

⁶⁷Çocuğun babası Zekeriya, Kutsal Ruh'la dolarak şu peygamberlikte bulundu:

⁶⁸«İsrail'in Tanrısı olan Rab'be övgüler olsun!

Çünkü halkının yardımına gelip onları fidyeyle kurtardı.

⁶⁹⁻⁷¹Eski çağlardan beri

kutsal peygamberlerinin ağzından bildirdiği gibi,

kulu Davut'un soyundan

bizim için güçlü bir kurtarıcı¹ çıkardı;

düşmanlarımızdan,

bizden nefret edenlerin hepsinin elinden

kurtuluşumuzu sağladı.

⁷²Böylece atalarımıza merhamet ederek

kutsal antlaşmasını anmış oldu.

⁷³⁻⁷⁵Nitekim bizi düşmanlarımızın elinden kurtaracağına

ve ömrümüz boyunca

kendi önünde kutsallık ve doğruluk içinde,

korkusuzca kendisine tapınmamızı sağlayacağına dair

atamız İbrahim'e ant içerek söz vermişti.

⁷⁶⁻⁷⁷Sen de, ey çocuk,
en yüce Olan'ın peygamberi diye anılacaksın.
Rab'bin yollarını hazırlamak üzere önünden gidecek
ve O'nun halkına,
günahlarının bağışlanmasıyla kurtulacaklarını bildireceksin.

⁷⁸Çünkü Tanrımızın yüreği merhamet doludur.

⁷⁹O'nun merhameti sayesinde,
yücelerden doğan Güneş¹,
karanlıkta ve ölümün gölgesinde yaşayanlara ışık saçmak
ve ayaklarımızı esenlik yoluna yöneltmek üzere
yardımımıza gelecektir.»

⁸⁰Çocuk büyüyor, ruhsal yönden güçleniyordu. İsrail halkına görüneceği güne dek ıssız yerlerde yaşadı.

2. Bölüm

İsa'nın doğumu

(Mat.1:18-25)

O günlerde Sezar Augustus tüm Roma dünyasında bir nüfus sayımının yapılması için ferman çıkardı. ²Bu ilk sayım, Kirinyus'un Suriye valiliği zamanında yapıldı. ³Herkes yazılmak için kendi kentine gitti.

⁴Böylece Yusuf da, Davut'un soyundan ve torunlarından olduğu için Celile'nin Nasıra kentinden kalkıp Yahudiye bölgesine, Davut'un kenti olan Beytlehem'e gitti. ⁵Orada, hamile olan nişanlısı Meryem'le birlikte yazılacaktı. ⁶⁻⁷Onlar oradayken, Meryem'in doğum yapma vakti geldi ve ilk oğlunu doğurdu. Onu kundağa sarıp bir yemliğe yatırdı. Çünkü handa kendilerine yer yoktu.

Çobanlar ve melekler

⁸Aynı yörede, sürülerinin yanında nöbet tutarak geceyi kırlarda geçiren çobanlar vardı. ⁹Rab'bin bir meleği onlara göründü ve Rab'bin görkemi çevrelerini aydınlattı. Büyük bir korkuya kapıldılar. ¹⁰⁻¹¹Melek ise onlara, «Korkmayın!» dedi. «Size, tüm halk için büyük sevinç kaynağı olacak bir müjde getiriyorum: bugün size, Davut'un kentinde bir Kurtarıcı doğdu. Bu, Rab olan Mesih'tir. ¹²Ve işte size bir işaret: kundağa sarılmış ve yemlikte yatan bir bebek bulacaksınız.»

¹³⁻¹⁴Birdenbire meleğin yanında, göksel ordulardan oluşan büyük bir topluluk belirdi. Tanrı'yı överek,
«En yücelerde Tanrı'ya yücelik olsun,
yeryüzünde O'nun hoşnut kaldığı insanlara
esenlik olsun!» dediler.

¹⁵Melekler yanlarından ayrılıp göğe çekildikten sonra çobanlar birbirlerine, «Haydi, Beytlehem'e gidelim, Rab'bin bize bildirdiği bu olayı görelim» dediler. ¹⁶Aceleyle gidip Meryem'le Yusuf'u ve yemlikte yatan bebeği buldular. ¹⁷Onları görünce, çocukla ilgili olarak kendilerine anlatılanları onlara bildirdiler. ¹⁸Bunu duyanların hepsi, çobanların kendilerine söylediklerine

şaşıp kaldılar. ¹⁹Meryem ise bütün bu sözleri derin derin düşünerek yüreğinde sakladı.

²⁰Çobanlar, işitip gördüklerinin tümü için Tanrı'yı yüceltip överek geri döndüler. Her şeyi, kendilerine anlatıldığı gibi bulmuşlardı.

İsa'nın tapınakta Tanrı'ya adanması

²¹Sekizinci gün, çocuğu sünnet etme zamanı gelince, kendisine İsa adı verildi. Bu, O'nun ana rahmine düşmesinden önce meleğin O'na vermiş olduğu isimdi.

²²Musa'nın Yasasına göre arınma günlerinin¹ bitiminde Yusuf'la Meryem çocuğu Rab'be adamak için Kudüs'e götürdüler. ²³Nitekim Rab'bin Yasasında, «İlk doğan her erkek çocuk Rab'be adanmış sayılacak» diye yazılmıştır. ²⁴Ayrıca Rab'bin Yasasında buyrulduğu gibi, kurban olarak «bir çift kumru ya da iki güvercin yavrusu» sunacaklardı.

²⁵O sırada Kudüs'te Şimon adında bir adam vardı. Doğru ve dindar biri olan bu adam, İsrail'in teselli edileceği zamanı özlemle bekliyordu. Kutsal Ruh onun üzerindeydi. ²⁶Rab'bin Mesihini görmeden kendisinin ölmeyeceği ona Kutsal Ruh tarafından bildirilmişti. ²⁷⁻²⁸Böylece Şimon, Ruh'un yönlendirmesiyle tapınağa geldi. Küçük İsa'nın annesi babası, Kutsal Yasa'nın ilgili kuralını yerine getirmek üzere O'nu içeri getirdiklerinde, Şimon O'nu kucağına aldı ve Tanrı'yı överek şöyle dedi:

²⁹«Ey Rabbim, vermiş olduğun sözü tuttu;
kulun olan ben artık huzur içinde ölebilirim.¹»

³⁰⁻³²«Çünkü senin sağladığın
ve tüm halkların gözü önünde hazırladığın kurtuluşu,
ulusları aydınlatıp
halkın İsrail'e yücelik kazandıracak ışığı
gözlerimle gördüm.»

³³İsa'nın annesiyle babası, O'nun hakkında söylenenlere şaşılar. ³⁴Şimon onları kutsayıp çocuğun annesi Meryem'e şöyle dedi: «Bu çocuk, İsrail'de birçok kişinin düşmesine ya da yükselmesine yol açmak ve aleyhinde konuşulacak bir belirti olmak üzere belirlenmiştir. ³⁵Senin kalbine de âdeta bir kılıç saplanacak. Bütün bunlar, birçoklarının yüreğindeki düşüncelerin açığa çıkması için olacak.»

³⁶⁻³⁷Aşer oymağından Fanuel'in kızı Anna adında çok yaşlı bir kadın peygamber vardı. Genç kız olarak evlenip kocasıyla yedi yıl yaşadıktan sonra dul kalmıştı. Şimdi seksen dört yaşındaydı. Tapınaktan ayrılmıyor, oruç tutup dua ederek gece gündüz Tanrı'ya tapınıyordu. ³⁸Tam o sırada ortaya çıkan Anna, Tanrı'ya şükretti ve Kudüs'ün kurtuluşunu bekleyen herkese bu çocuktan söz etmeye başladı.

³⁹Yusuf'la Meryem, Rab'bin Yasasında öngörülen her şeyi yerine getirdikten sonra Celile'ye, kendi kentleri olan Nasıra'ya döndüler. ⁴⁰Çocuk büyüyor, güçleniyor ve bilgilikte yetkinleşiyordu. Tanrı'nın lütfü O'nun üzerindeydi.

İsa tapınakta

⁴¹İsa'nın annesi babası her yıl Fısıh bayramında Kudüs'e giderlerdi. ⁴²İsa on iki yaşına gelince, bayram geleneğine uyarak yine gittiler. ⁴³⁻⁴⁴Bayramdan sonra eve dönerlerken küçük İsa Kudüs'te kaldı. Bunu farketmeyen annesi babası, çocuğun yol arkadaşlarıyla birlikte olduğunu sanarak bir günlük yol gittiler. Sonra O'nu akrabalar ve dostlar arasında aramaya başladılar. ⁴⁵Bulamayınca O'nu araya araya Kudüs'e döndüler. ⁴⁶Üç gün sonra O'nu tapınakta buldular. Din öğretmenleri arasında oturmuş, hem onları dinliyor, hem sorular soruyordu. ⁴⁷O'nu dinleyen herkes, zekâsına ve verdiği cevaplara hayran kaldı. ⁴⁸Annesi babası O'nu görünce şaşırıldılar. Annesi O'na, «Çocuğum, bize bunu niçin yaptın? Bak, babanla ben büyük kaygı içinde seni arayıp durduk» dedi.

⁴⁹O da onlara, «Beni niçin arayıp durdunuz?» dedi. «Babamın evinde bulunmam gerektiğini bilmiyor muydunuz?» ⁵⁰Ne var ki onlar, bu sözle ne demek istediğini anlamadılar.

⁵¹İsa onlarla birlikte yola çıkıp Nasıra'ya döndü. Onların sözünü dinlerdi. Annesi bütün bu olup bitenleri yüreğinde sakladı. ⁵²İsa bilgelikte ve boyda geliyor, Tanrı'nın ve insanların beğenisini kazanıyordu.

3. Bölüm

Yahya Rab'bin yolunu hazırlıyor

(Mat.3:1-12; Mar.1:1-8; Yu.1:19-28)

Sezar Tiberyus'un egemenliğinin on beşinci yılıydı. Yahudiye'de Pontiyus Pilatus'un valiliği sürüyordu. Celile'de Hirodes, İtüreya ve Trahonitis bölgesinde Hirodes'in kardeşi Filipus, Abilini'de de Lisanyas yönetimin başındaydı. ²Hanna ile Kayafa başkâhinlik ediyorlardı. Bu sırada Tanrı, sözünü çölde bulunan Zekeriya oğlu Yahya'ya duyurdu. ³O da Şeria nehrinin çevresindeki tüm bölgeyi dolaşarak insanları, günahlarının bağışlanması için tövbe edip vaftiz olmaya çağırırdı. ⁴Nitekim Yeşaya peygamberin sözlerini içeren kitapta şöyle yazılmıştır:

«Çölde yükselen ses,
`Rab'bin yolunu hazırlayın,
geçeceği patikaları düzleyin' diyor.

⁵Her dere doldurulacak,
her dağ ve her tepe alçaltılacak.
Eğri yollar doğrultulacak,
engebeli yollar düzleştirilecek.

⁶Ve tüm insanlar
Tanrı'nın sağladığı kurtuluşu görecekler.'»

⁷Yahya, vaftiz olmak için kendisine akın eden kalabalıklara şöyle seslendi: «Ey engerekler soyu! Gelecek olan gazaptan kaçmanız için sizi kim uyardı? ⁸Bundan böyle tövbeye yaraşır meyveler verin! Kendi kendinize, `Biz İbrahim'in soyundanız' demeye kalkmayın. Ben size şunu söyleyeyim: Tanrı, İbrahim'e şu taşlardan çocuk yaratacak güçtedir. ⁹Balta daha şimdiden ağaçların köküne dayanmıştır. İyi meyve vermeyen her ağaç kesilip ateşe atılacak.»

¹⁰Halk ona, «Öyleyse biz ne yapalım?» diye sordu.

¹¹Yahya onlara, «İki mintanı olan, birini hiç mintanı olmayana versin; yiyeceği olan da bunu hiç yiyeceği olmayanla paylaşsın» cevabını verdi.

¹²Bazı vergi görevlileri de vaftiz olmaya gelerek ona, «Öğretmenimiz, biz ne yapalım?» dediler.

¹³Yahya onlara, «Size buyrulandan daha çok vergi almayın» dedi.

¹⁴Bazı askerler de ona, «Ya biz ne yapalım?» diye sordular.

O da onlara şöyle dedi: «Kaba kuvvetle ya da yalan suçlamalarla kimseden para koparmayın, ücretinizle yetinin.»

¹⁵Halk umut içinde bekliyordu. Yahya'yla ilgili olarak herkesin aklında, «Acaba Mesih bu mu?» sorusu vardı.

¹⁶Yahya ise hepsine şöyle cevap verdi: «Ben sizi suyla vaftiz ediyorum, ama benden daha güçlü Olan geliyor. Ben O'nun çarıklarının bağına çözmeye bile layık değilim. O sizi Kutsal Ruh'la ve ateşle vaftiz edecek. ¹⁷Harman yerini temizlemek ve buğdayı toplayıp ambarına yığmak için yabası elinde hazır duruyor. Samanı ise sönmeyen ateşte yakacaktır.»

¹⁸Yahya daha başka birçok konuda halka çağrıda bulunuyor, Müjde'yi duyuruyordu. ¹⁹⁻²⁰Ne var ki bölgenin kralı Hirodes, kardeşinin karısı Hirodiya'yla ilgili olayı ve kendi yapmış olduğu bütün kötülükleri yüzüne vuran Yahya'yı hapse attırarak tüm kötülüklerine bir yenisini ekledi.

İsa'nın vaftiz olması

(Mat.3:13-17; Mar.1:9-11)

²¹⁻²²Bütün halk vaftiz olduktan sonra İsa da vaftiz oldu. İsa dua ederken gök açıldı ve Kutsal Ruh, bedensel bir görünüm alarak güvercin biçiminde O'nun üzerine indi. Gökten gelen bir ses de, «Sen benim sevgili Oğlumsun, senden hoşnudum» dedi.

İsa'nın soyu

(Mat.1:1-17)

²³İsa görevine başladığı zaman otuz yaşlarındaydı. Yusuf'un oğlu olarak biliniyordu.

Yusuf da Eli oğlu,

²⁴Matat oğlu, Levi oğlu, Malki oğlu, Yanay oğlu, Yusuf oğlu,

²⁵Matitya oğlu, Amos oğlu, Nahum oğlu, Hesli oğlu, Nagay oğlu,

²⁶Mahat oğlu, Matitya oğlu, Şimi oğlu, Yoseh oğlu, Yoda oğlu,

²⁷Yohanan oğlu, Reşa oğlu, Zerubabel oğlu, Şaltiyel oğlu, Neri oğlu,

²⁸Malki oğlu, Addi oğlu, Kosam oğlu, Elmadam oğlu, Er oğlu,

²⁹Yeşu oğlu, Eliyezer oğlu, Yorim oğlu, Matat oğlu, Levi oğlu,

³⁰Şimon oğlu, Yahuda oğlu, Yusuf oğlu, Yonam oğlu, Elyakim oğlu,

³¹Mala oğlu, Menna oğlu, Matata oğlu, Natan oğlu, Davut oğlu,

³²İşay oğlu, Obed oğlu, Boaz oğlu, Salmon¹ oğlu, Nahşon oğlu,

- ³³Aminadab oğlu, Ram oğlu¹, Hesron oğlu, Peres oğlu, Yahuda oğlu,
³⁴Yakup oğlu, İshak oğlu, İbrahim oğlu, Terah oğlu, Nahor oğlu,
³⁵Seruk oğlu, Reyu oğlu, Pelek oğlu, Eber oğlu, Şalah oğlu,
³⁶Kenan oğlu, Arfakşat oğlu, Sam oğlu, Nuh oğlu, Lamek oğlu,
³⁷Metuşelah oğlu, Hanok oğlu, Yaret oğlu, Mahalalel oğlu, Kenan oğlu,
³⁸Enoş oğlu, Şit oğlu, Âdem oğlu, Tanrı Oğluydu.

4. Bölüm

İsa'nın çölde sınanması

(Mat.4:1-11; Mar.1:12-13)

¹⁻²Kutsal Ruh'la dolu olarak Şeria nehrinden dönen İsa, Ruh'un yönlendirmesiyle çölde dolaştırılarak kırk gün süreyle İblis tarafından sınanı. O günlerde hiçbir şey yemedi. Dolayısıyla bu sürenin sonunda acıktı. ³Bunun üzerine İblis O'na, «Tanrı'nın Oğluyun, şu taşa söyle de ekmek olsun» dedi.

⁴İsa ona şöyle karşılık verdi: «İnsan yalnız ekmekle yaşamaz' diye yazılmıştır.»

⁵Sonra İblis İsa'yı yükseklerle çıkararak bir anda O'na dünyanın bütün ülkelerini gösterdi. ⁶O'na, «Tüm egemenlik ve görkemleriyle bunları sana vereceğim» dedi. «Bunlar bana teslim edildi, ben de dilediğim kişiye veririm. ⁷Bana taparsan, hepsi senin olacak.»

⁸İsa ona şu karşılığı verdi: «Tanrının olan Rab'be tap, yalnız O'na kulluk et' diye yazılmıştır.»

⁹İblis O'nu Kudüs'e götürüp tapınağın tepesine çıkardı. «Tanrı'nın Oğluyun, kendini buradan aşağı at» dedi. ¹⁰«Çünkü şöyle yazılmıştır:

'Tanrı, seni korumaları için meleklerine buyruk verecek.'

¹¹'Ayağın bir taşa çarpmasın diye seni elleri üzerinde taşıyacaklar.'»

¹²İsa ona şöyle karşılık verdi: «Tanrının olan Rab'bi sına!'' diye buyrulmuştur.»

¹³İblis, İsa'yı her bakımdan sınadıktan sonra bir süre için O'nun yanından ayrıldı.

İsa Celile'de

(Mat.4:12-17; Mar.1:14-15)

¹⁴İsa, Ruh'un gücüyle donanmış olarak Celile'ye döndü. Kendisiyle ilgili haber bütün bölgeye yayıldı. ¹⁵Oranın havralarında ders veriyor ve herkes tarafından yüceltiliyordu.

¹⁶⁻¹⁷İsa, büyümüş olduğu yer olan Nasıra'ya geldiğinde her zaman yaptığı gibi Sept günü havraya gitti. Kutsal Yazılardan okumak üzere ayağa kalkınca O'na Yeşaya peygamberin kitabı verildi. Kitabı açarak şu sözlerin yazılı olduğu yeri buldu:

¹⁸⁻¹⁹«Rab'bin Ruhu benim üzerimdedir.

Çünkü O beni, müjdeyi yoksullara iletmek için meshetti.
Tutsaklara serbest bırakılacaklarını,
körlere gözlerinin açılacağını duyurmak için,
ezilenleri özgürlüğe kavuşturmak
ve Rab'bin lütuf yılını ilan etmek için
beni gönderdi.»

²⁰Sonra kitabı kapattı, görevliye geri verip oturdu. Havradakilerin hepsi gözlerini O'na dikmiş bakıyorlardı. ²¹İsa söz alıp onlara, «Dinlediğiniz bu Yazı bugün yerine gelmiştir» dedi.

²²Herkes İsa'yı övüyor, ağzından çıkan lütfükâr sözlere hayran kalıyordu. «Yusuf'un oğlu değil mi bu?» diyorlardı.

²³İsa onlara şöyle dedi: «Kuşkusuz bana şu deymi hatırlatacaksınız: `Ey hekim, önce kendini iyileştir! Kefernahum'da yaptıklarını duyduk. Aynısını burada, kendi memleketinde de yap.»

²⁴«Size doğrusunu söyleyeyim» diye devam etti İsa, «hiçbir peygamber kendi memleketinde iyi karşılanmaz. ²⁵Yine size gerçeği söyleyeyim, gökyüzünün üç yıl altı ay kapalı kaldığı, tüm ülkede korkunç bir kıtlığın baş gösterdiği İlyas'ın zamanında İsrail'de çok sayıda dul kadın vardı. ²⁶İlyas bunlardan hiçbirine gönderilmediği halde, Sayda diyarının Sarafat kentinde bulunan dul bir kadına gönderildi. ²⁷Elişa peygamberin zamanında İsrail'de çok sayıda cüzamlı vardı. Bunlardan hiçbiri iyileştirilmediği halde, Suriyeli Naman iyileştirildi.»

²⁸Havradakilerin hepsi, bu sözleri duyunca öfkeden kudurdular. ²⁹Ayağa kalkıp İsa'yı kentin dışına sürdüler. O'nu uçurumdan aşağı atmak için kentin kurulduğu tepenin yamacına götürdüler.

³⁰Ama İsa onların arasından geçerek oradan uzaklaştı.

İsa kötü bir ruhu kovuyor

(Mar.1:21-28)

³¹Sonra İsa Celile'nin Kefernahum kentine gitti. Sept günü halka ders veriyordu. ³²Yetkiyle konuştuğu için O'nun öğretişine şaşırıp kaldılar.

³³⁻³⁴Havrada cine tutsak, içinde kötü ruh olan bir adam vardı. Adam yüksek sesle, «Ey Nasıralı İsa, bırak bizi! Bizden ne istiyorsun?» diye bağırdı. «Bizi mahvetmeye mi geldin? Senin kim olduğun biliyorum, Tanrı'nın Kutsalısın sen!»

³⁵İsa, «Sus, çık o adamdan!» diyerek cini azarladı. Cin, herkesin önünde adamı yere yıktıktan sonra, ona hiç zarar vermeden içinden çıktı.

³⁶Herkes şaşkına dönmüştü. Birbirlerine, «Bu nasıl söz? Güç ve yetkiyle kötü ruhlara çıkmalarını buyuruyor, onlar da çıkıyorlar!» diyorlardı. ³⁷Ve İsa'yla ilgili haber o bölgenin her yanında yankılandı.

İsa birçok hastayı iyileştiriyor

(Mat.8:14-17; Mar.1:29-34)

³⁸İsa havradan ayrılarak Simun'un evine gitti. Simun'un yüksek ateşle hasta yatan kaynanasına yardım etmesi için O'na rica ettiler. ³⁹İsa kadının başucunda durup ateşi azarlayınca, ateş kadını bırakıverdi. Kadın hemen ayağa kalkıp onlara hizmet etmeye başladı.

⁴⁰Güneş batarken herkes, çeşitli hastalıklara tutulmuş olan yakınlarını İsa'ya getirdi. O da her birinin üzerine ellerini koyarak onları iyileştirdi. ⁴¹Birçoğunun içinden de cinler, «Sen Tanrı'nın Oğlusun!» diye bağırarak çıkıyordu. Ne var ki, İsa onları azarladı, konuşmalarına izin vermedi. Çünkü kendisinin Mesih olduğunu biliyorlardı.

⁴²Sabah olunca İsa dışarı çıktı, ıssız bir yere gitti. Halk ise O'nu arıyordu. Bulunduğu yere geldiklerinde O'nu yanlarında alıkoymaya çalıştılar. ⁴³Ama İsa, «Öbür kentlerde de Tanrı'nın Egemenliğiyle ilgili müjdeyi yaymam gerek» dedi. «Çünkü ben bunun için gönderildim.»

⁴⁴Böylece Yahudiye'deki¹ havralarda Tanrı sözünü duyurmaya devam etti.

5. Bölüm

İsa'nın ilk öğrencileri

(Mat.4:18-22; Mar.1:16-20)

Halk, Ginesar gölünün kıyısında duran İsa'nın çevresini sarmış, Tanrı'nın sözünü dinliyordu. ²İsa, gölün kıyısında iki kayık gördü. Balıkçılar kayıklarından inmiş ağlarını yıkıyorlardı. ³İki kayıktan Simun'a ait olanına binen İsa, ona kıyıdan biraz açılmasını rica etti. Sonra oturdu, kayığın içinden halka ders vermeye devam etti. ⁴Konuşmasını bitirince Simun'a, «Derin sulara açılın, balık tutmak için ağlarınızı salın» dedi.

⁵Simun şu karşılığı verdi: «Efendimiz, bütün gece çabaladık, hiçbir şey tutamadık. Yine de senin sözün üzerine ağları salacağım.»

⁶Bunu yapınca öyle çok balık yakaladılar ki, ağları yırtılmaya başladı. ⁷Öbür kayıktaki ortaklarına işaret vererek gelip yardım etmelerini istediler. Onlar da geldiler ve her iki kayığı balıkla doldurdular; öyle ki, kayıklar az kalsın batıyordu.

⁸Simun Petrus bunu görünce, «Rab, uzaklaş benden, ben günahlı bir adamım» diyerek İsa'nın dizlerine kapandı. ⁹Kendisi ve yanındakiler, tutmuş oldukları balıkların çokluğuna şaşır kalmışlardı. ¹⁰Simun'un ortakları olan Zebedi oğulları Yakup'la Yuhanna'yı da aynı şaşkınlık almıştı.

İsa Simun'a, «Korkma» dedi, «bundan böyle balık yerine insan tutacaksın.» ¹¹Sonra onlar kayıkları karaya çektiler ve her şeyi bırakıp İsa'nın ardından gittiler.

İsa bir cüzamlıyı iyileştiriyor

(Mat.8:1-4; Mar.1:40-45)

¹²İsa kentlerden birindeyken, her yanını cüzam kaplamış bir adamla karşılaştı. Adam İsa'yı görünce yüzüstü yere kapanıp O'na yalvardı: «Rab, eğer istersen beni temiz kılabilirsin» dedi.

¹³İsa, elini uzatıp adama dokundu. «İsterim, temiz ol!» dedi. Adam hemen o anda cüzamdan kurtuldu.

¹⁴İsa ona, bundan hiç kimseye söz etmemesini buyurdu. «Git, kâhine görün ve cüzamdan temizlendiğini herkese kanıtlamak için Musa'nın buyurduğu adakları sun» dedi. ¹⁵Ne var ki, İsa'yla ilgili haber daha da çok yayıldı. Kalabalık halk toplulukları İsa'yı dinlemek ve hastalıklarından kurtulmak amacıyla akın akın geliyordu. ¹⁶Kendisi ise ıssız yerlere çekiliyor, dua ediyordu.

Bir felçlinin iyileştirilmesi

(Mat.9:1-8; Mar.2:1-12)

¹⁷Bir gün İsa ders veriyordu. Celile'nin ve Yahudiye'nin bütün köylerinden ve Kudüs'ten gelmiş olan Ferisilerle Kutsal Yasa öğretmenleri O'nun çevresinde oturuyorlardı. İsa, Rab'bin gücü sayesinde hastaları iyileştiriyordu. ¹⁸O sırada birkaç kişi, şilte üzerinde taşıdıkları felçli bir adamı evden içeri sokup İsa'nın önüne koymaya çalışıyorlardı. ¹⁹Kalabalıktan ötürü onu içeri sokacak yol bulamayınca dama çıktılar, kiremitleri kaldırıp adamı şilteyle birlikte ortaya, İsa'nın önüne indirdiler. ²⁰Onların imanını gören İsa, «Dostum, günahların bağışlandı» dedi.

²¹Din bilginleriyle Ferisiler, «Tanrı'ya küfreden bu adam kim? Tek Tanrı'dan başka kim günahları bağışlayabilir?» diye düşünmeye başladılar.

²²Akıllarından geçenleri sezen İsa onlara şöyle seslendi: «Aklınızdan neden böyle şeyler geçiriyorsunuz? ²³Hangisi daha kolay, 'Günahların bağışlandı' demek mi, yoksa 'Kalk, yürü' demek mi? ²⁴Ne var ki, İnsanoğlu'nun yeryüzünde günahları bağışlama yetkisine sahip olduğunu bilirsiniz diye...» Sonra felçli adama, «Sana söylüyorum, kalk, şilteni toplayıp evine git!» dedi.

²⁵Adam onların gözü önünde hemen ayağa kalktı, üzerinde yattığı şilteyi topladı ve Tanrı'yı yücelterek evine gitti. ²⁶Herkesi bir şaşkınlık almıştı. Tanrı'yı yüceltiyor, büyük korku içinde, «Bugün şaşılacak işler gördük!» diyorlardı.

Levi'nin öğrencilere katılması

(Mat.9:9-13; Mar.2:13-17)

²⁷Bu olaydan sonra İsa dışarı çıktı, vergi toplama kulübesinde oturan Levi adında bir vergi görevlisini gördü. Adama, «Ardımdan gel» dedi. ²⁸O da kalktı, her şeyi bırakıp İsa'nın ardından gitti.

²⁹Sonra Levi, evinde İsa'nın onuruna büyük bir şölen verdi. Vergi görevlileri ve daha başka kişilerden oluşan büyük bir kalabalık onlarla birlikte yemeğe oturmuştu. ³⁰Ferisilerle onların din bilginleri söylenmeye başladılar. İsa'nın öğrencilerine, «Siz neden vergi görevlileri ve günahkârlarla birlikte yiyip içiyorsunuz?» dediler.

³¹İsa onlara şu karşılığı verdi: «Sağlıklı olanların değil, hastaların hekime ihtiyacı var. ³²Ben doğru kişileri değil, günahkârları tövbeye çağırmaya geldim.»

Oruçla ilgili soru

(Mat.9:14-17; Mar.2:18-22)

³³Onlar İsa'ya, «Yahya'nın öğrencileri sık sık oruç tutup dua ediyorlar, Ferisilerin öğrencileri de öyle. Seninkiler ise yiyip içiyorlar» dediler.

³⁴İsa şöyle karşılık verdi: «Güvey aralarında olduğu sürece davetlilere hiç oruç tutturabilir misiniz? ³⁵Ama güveyin aralarından alınacağı günler gelecek, onlar işte o zaman, o günler oruç tutacaklar.»

³⁶İsa onlara şu benzetmeyi de anlattı: «Hiç kimse yeni giysiden bir parça yırtıp eski giysiyi yamamaz. Yoksa hem yeni giysi yırtılmış olur, hem de o giysiden koparılan yama eskisine uymaz. ³⁷Hiç kimse yeni şarabı eski tulumlara doldurmaz. Yoksa yeni şarap tulumları patlatır; hem şarap dökülür, hem de tulumlar mahvolur. ³⁸Yeni şarabı yeni tulumlara doldurmak gerek. ³⁹Üstelik hiç kimse eski şarabı içtikten sonra yenisini istemez. 'Eskisi güzel' der.»

6. Bölüm

Sept günü sorunu

(Mat.12:1-14; Mar.2:23-3:6)

Bir Sept günü İsa ekinler arasından geçiyordu. Öğrencileri başakları koparıyor, avuçları içinde ufalayıp yiyorlardı. ²Ferisilerden bazıları, «Sept günü yapılması yasak olanı neden yapıyorsunuz?» dediler.

³İsa onlara şöyle karşılık verdi: «Davut'un, kendisi ve yanındakiler acıkınca ne yaptığını okumadınız mı? ⁴Tanrı'nın evine girdi, kâhinlerden başkasının yemesi yasak olan adak ekmeklerini alıp yedi ve yanındakilere de verdi.» ⁵Sonra İsa onlara, «İnsanoğlu Sept gününün de Rabbidir» dedi.

⁶Bir başka Sept günü İsa havraya girmiş ders veriyordu. Orada sağ eli sakat bir adam vardı. ⁷İsa'yı suçlamak için fırsat kollayan din bilginleriyle Ferisiler, Sept günü hastaları iyileştirecek mi diye O'nu gözlüyorlardı. ⁸İsa, onların ne düşündüklerini biliyordu. Eli sakat olan adama, «Ayağa kalk, ortaya çık» dedi. O da kalktı, orta yerde durdu.

⁹İsa onlara, «Size sorayım» dedi, «Kutsal Yasa'ya göre Sept günü iyilik yapmak mı doğru, kötülük yapmak mı? Can kurtarmak mı doğru, öldürmek mi?» ¹⁰Gözlerini hepsinin üzerinde gezdirdikten sonra adama, «Elini uzat» dedi. Adam elini uzattı, eli eskisi gibi sağlam oluverdi. ¹¹Onlar ise öfkeden deliye döndüler ve aralarında İsa'ya ne yapabileceklerini tartışmaya başladılar.

İsa on iki elçisini seçiyor

(Mat.10:1-4; Mar.3:13-19)

¹²O günlerde İsa, dua etmek için dağa çıktı ve bütün geceyi Tanrı'ya dua ederek geçirdi. ¹³⁻¹⁶Gün

doğunca öğrencilerini yanına çağırdı ve onların arasından, `elçi' diye adlandırdığı şu on iki kişiyi seçti: Petrus adını verdiği Simun, onun kardeşi Andrey, Yakup, Yuhanna, Filipus, Bartalmay, Matta, Tomas, Alfay oğlu Yakup, Yurtsever diye tanınan Simun, Yakup oğlu Yahuda ve sonradan İsa'yı ele veren Yahuda İskariyot.

¹⁷İsa bunlarla birlikte aşağı inip düzlük bir yerde durdu. Öğrencilerinden büyük bir kalabalık ve tüm Yahudiye'den, Kudüs'ten, Sur'la Sayda yakınlarındaki kıyı bölgesinden gelen büyük bir halk topluluğu da oradaydı. ¹⁸İsa'yı dinlemek ve hastalıklarından şifa bulmak amacıyla gelmişlerdi. Kötü ruhlardan sıkıntı çekenler de iyileştiriliyordu. ¹⁹Kalabalıkta herkes İsa'ya dokunmak için çabalıyordu. Çünkü O'nun içinden akan bir güç herkese şifa veriyordu.

Mutlular ve mutsuzlar

(Mat.5:1-12)

²⁰İsa, gözlerini öğrencilerine çevirerek şöyle dedi:

«Ey yoksul olanlar, ne mutlu size,
Tanrı'nın Egemenliği sizindir!

²¹Şimdi açlık çekenler, ne mutlu size,
siz doyurulacaksınız!

Şimdi ağlayanlar, ne mutlu size,
siz güleceksiniz!

²²İnsanoğlu'na olan bağlılığınızdan ötürü
insanlar sizden nefret ettikleri,
sizi toplum dışı edip aşağıladıkları
ve adınızı kötüleyip sizi reddettikleri zaman
size ne mutlu!

²³O gün sevinin, coşkuyla zıplayın!
Çünkü gökteki ödülünüz büyüktür.

Nitekim onların ataları da
peygamberlere böyle davrandılar.

²⁴Ama vay halinize, ey zenginler,
tesellinizi almış bulunuyorsunuz!

²⁵Şimdi karnı tok olan sizler, vay halinize,
açlık çekeceksiniz!

Ey şimdi gülenler, vay halinize,
yas tutup ağlayacaksınız!

²⁶Tüm insanlar sizin için iyi sözler söyledikleri zaman,
vay halinize!

Çünkü onların ataları da
sahte peygamberlere böyle davrandılar.»

Düşmanlarınızı sevin

(Mat.5:38-48; 7:12)

²⁷⁻²⁸«Ama beni dinleyen sizlere şunu söylüyorum: düşmanlarınızı sevin, sizden nefret edenlere

iyilik yapın, size lanet edenler için iyilik dileyin, size hakaret edenler için dua edin. ²⁹Bir yanağınızı tokat atana öbür yanağınızı da çevirin. Abanınızı alandan mintanınızı da esirgemeyin. ³⁰Sizden bir şey dileyen herkese verin, malınızı alandan onu geri istemeyin. ³¹İnsanların size nasıl davranmasını istiyorsanız, siz de onlara öyle davranın.

³²«Eğer yalnız sizi sevenleri severseniz, bu size ne övgü kazandırır? Günahkârlar bile kendilerini sevenleri sever. ³³Size iyilik yapanlara iyilik yaparsanız, bu size ne övgü kazandırır? Günahkârlar bile böyle yapar. ³⁴Verdiğinizizi geri almak umudunda olduğunuz kişilere ödünç vererseniz, bu size ne övgü kazandırır? Günahkârlar bile verdikleri kadarını geri almak koşuluyla günahkârlara ödünç verirler. ³⁵Ama siz düşmanlarınızı sevin, iyilik yapın, hiçbir karşılık beklemeden ödünç verin. Alacağınız ödül büyük olacak, en yüce Olan'ın oğulları olacaksınız. Çünkü O, nankör ve kötü kişilere karşı iyi yüreklidir. ³⁶Babanız merhametli olduğu gibi, siz de merhametli olun.

Başkasını yargılamayın

(Mat.7:1-5)

³⁷«Başkasını yargılamayın, siz de yargılanmazsınız. Suçlu çıkarmayın, siz de suçlu çıkarılmazsınız. Başkasını bağışlayın, siz de bağışlanırsınız. ³⁸Sizde olanı verin, size verilecek. İyice bastırılmış, silkelenmiş ve taşmış, dolu bir ölçekle kucağınıza boşaltılacak. Hangi ölçekle ölçerseniz, size de aynı ölçek uygulanacak.»

³⁹İsa onlara şu benzetmeyi de anlattı: «Kör köre kılavuzluk edebilir mi? Her ikisi de çukura düşmez mi? ⁴⁰Öğrenci öğretmeninden üstün değildir, ama eğitimini tamamlayan her öğrenci öğretmeni gibi olacaktır.

⁴¹«Sen neden kardeşinin gözündeki çöpü görürsün de kendi gözündeki merteği farketmezsin?

⁴²Kendi gözündeki merteği görmezken, nasıl olur da kardeşine, 'Kardeş, izin ver de gözündeki çöpü çıkarayım' dersin? Seni ikiyüzlü! Önce kendi gözündeki merteği çıkar, o zaman kardeşinin gözündeki çöpü çıkarmak için daha iyi görürsün.

Ağaç ve meyvesi

(Mat.7:16-20; 12:33-35)

⁴³«İyi ağaç kötü meyve vermez. Kötü ağaç da iyi meyve vermez. ⁴⁴Her ağaç meyvesinden tanınır. Dikenli bitkilerden incir toplanmaz, çalılardan üzüm devşirilmez. ⁴⁵İyi insan, yüreğindeki iyilik hazinesinden iyilik, kötü insan ise içindeki kötülük hazinesinden kötülük çıkarır. İnsanın ağzı, yüreğinden taşanı söyler.

⁴⁶«Niçin beni 'Rab, Rab' diye çağırıyorsunuz da söylediklerimi yapmıyorsunuz? ⁴⁷Bana gelen ve sözlerimi duyup uygulayan kişinin kime benzediğini size anlatayım. ⁴⁸Böyle bir kişi, evini yaparken toprağı kazan, derinlere inip temeli kaya üzerine atan adama benzer. Sel sularıyla kabaran ırmak o eve saldırmışsa da, onu sarsamamış. Çünkü ev sağlam yapılmış. ⁴⁹Ama sözlerimi duyup da uygulamayan kişi, temel koymaksızın evini toprağın üzerinde kuran adama benzer. Kabaran ırmak saldırınca ev hemen çökmüş. Evin yıkılışı da korkunç olmuş.»

7. Bölüm

Yüzbaşının imanı

(Mat.8:5-13)

İsa, kendisini dinleyen halka bütün bu sözleri söyledikten sonra Kefernahum'a gitti. ²Orada bir yüzbaşının çok değer verdiği kölesi ölüm döşeğinde hasta yatıyordu. ³İsa'yla ilgili haberleri duyan yüzbaşı, gelip kölesini iyileştirmesini rica etmek üzere O'na Yahudilerin bazı ihtiyarlarını gönderdi. ⁴Bunlar İsa'nın yanına gelince içten bir yalvarışla O'na şöyle dediler: «Bu adam senin yardımına layıktır. ⁵Çünkü ulusumuzu seviyor. Havramızı yaptıran da kendisidir.»

⁶İsa onlarla birlikte yola çıktı. Eve yaklaştığı sırada, yüzbaşı bazı dostlarını yollayıp O'na şu haberi gönderdi: «Rab, zahmet etme; ben layık değilim ki, çatımın altına giresin. ⁷Nitekim senin yanına gelmeye de kendimi layık görmedim. Sen yeter ki bir söz söyle, uşağım iyileşir. ⁸Ben de buyruk altında bir görevliyim, benim de buyruğumda askerlerim var. Birine, 'Git' derim, gider; bir diğerine, 'Gel' derim, gelir; köleme, 'Şunu yap' derim, yapar.»

⁹Bu sözleri duyan İsa yüzbaşıya hayran kaldı. Ardından gelen kalabalığa dönerek, «Size şunu söyleyeyim» dedi, «İsrail'de bile böyle iman görmedim.» ¹⁰Ve gönderilenler eve döndüklerinde köleyi iyileşmiş buldular.

İsa bir dulun oğlunu diriltiyor

¹¹Bundan kısa bir süre sonra İsa, Nain denilen bir kente gitti. Öğrencileri ve büyük bir kalabalık da O'nunla birlikte gidiyordu. ¹²İsa kentin kapısına tam yaklaştığı sırada, dul anasının tek oğlu olan bir adamın cenazesi kaldırılıyordu. Kent halkından büyük bir kalabalık da kadınla birlikteydi. ¹³Rab kadını görünce ona acıdı. Kadına, «Ağlama» dedi.

¹⁴Yaklaşık cenaze sedyesine dokundu, sedyeyi taşıyanlar da durdular. İsa, «Delikanlı» dedi, «sana kalk diyorum!» ¹⁵Ölü doğrulup oturdu ve konuşmaya başladı. İsa onu annesine geri verdi.

¹⁶Herkesi bir korku almıştı. «Aramızda büyük bir peygamber ortaya çıktı!» ve «Tanrı, halkının yardımına geldi!» diyerek Tanrı'yı yüceltmeye başladılar. ¹⁷İsa'yla ilgili bu haber bütün Yahudiye'ye ve çevre bölgelere yayıldı.

İsa ve Vaftizci Yahya

(Mat.11:2-19)

¹⁸⁻¹⁹Yahya'nın öğrencileri, bütün bu olup bitenleri kendisine bildirdiler. Öğrencilerinden ikisini yanına çağırarak Yahya, «Gelecek Olan sen misin, yoksa başkasını mı bekleyelim?» diye sormaları için onları Rab'be gönderdi.

²⁰Adamlar İsa'nın yanına gelince şöyle dediler: «Bizi sana Vaftizci Yahya gönderdi. 'Gelecek Olan sen misin, yoksa başkasını mı bekleyelim?' diye soruyor.»

²¹Tam o sırada İsa, çeşitli hastalıklara, illetlere ve kötü ruhlara tutulmuş birçok kişiyi iyileştirdi,

kör olan birçok kişinin gözlerini açtı. ²²Sonra Yahya'nın öğrencilerine şöyle karşılık verdi: «Gidin, görüp işittiklerinizi Yahya'ya bildirin. Körlerin gözleri açılıyor, kötürümler yürüyor, cüzamlılar temiz kılmıyor, sağırlar işitiyor, ölümler diriliyor ve Müjde yoksullara duyuruluyor. ²³Benden ötürü sendeleyip düşmeyene ne mutlu!»

²⁴Yahya'nın gönderdiği haberciler gittikten sonra İsa, halka Yahya'dan söz etmeye başladı. «Çöle ne görmeye gittiniz?» dedi. «Rüzgârda sallanan bir kamış mı? ²⁵Söyleyin, ne görmeye gittiniz? Zarif giysilere bürünmüş bir adam mı? Oysa görkemli giysiler giyip bolluk içinde yaşayanlar kralların saraylarında bulunur. ²⁶Öyleyse ne görmeye gittiniz? Bir peygamber mi? Evet! Ve size şunu söyleyeyim, gördüğünüz kişi peygamberden de üstündür.

²⁷Bak, habercimi senin önünden gönderiyorum;

o önden gidip senin yolunu hazırlayacak'

diye yazılmış olan sözler onunla ilgilidir. ²⁸Size şunu söyleyeyim, kadından doğanlar arasında Yahya'dan daha üstün olanı yoktur. Bununla birlikte Tanrı'nın Egemenliğinde en küçük olan, ondan üstündür.»

²⁹Yahya tarafından vaftiz edilmiş olan bütün halk, hatta vergi görevlileri bile bunu duyunca Tanrı'nın adil olduğunu doğruladılar. ³⁰Oysa Yahya tarafından vaftiz edilmeye yanaşmamış olan Ferisilerle Kutsal Yasa uzmanları, Tanrı'nın kendileriyle ilgili tasarısını reddettiler.

³¹İsa, «Ben bu kuşağın insanlarını neye benzeteyim? Bunlar neye benziyorlar?» dedi. ³²«Çarşı meydanında oturup birbirlerine,

`Size kaval çaldık, oynamadınız;

ağıt yaktık, ağlamadınız'

diye seslenen çocuklara benziyorlar. ³³Vaftizci Yahya geldiği zaman oruç tutup şaraptan kaçındı, ona `cinli' diyorsunuz. ³⁴İnsanoğlu geldiği zaman hem yedi, hem içti. Bu kez de diyorsunuz ki, `Şu obur ve ayyaş adama bakın! Vergi görevlileri ve günahkârlarla dost oldu!' ³⁵Ne var ki bilgelik, onu benimseyen herkes tarafından doğrulanır.»

İsa ve günahkâr kadın

³⁶Ferisilerden biri İsa'yı yemeğe çağırdı. O da Ferisi'nin evine gidip sofraya oturdu. ³⁷⁻³⁸O sırada, kentte günahkâr olarak tanınan bir kadın, İsa'nın Ferisi'nin evinde yemek yediğini öğrenince kaymaktaşıdan bir kap içinde hoş kokulu yağ getirdi. İsa'nın arkasında, ayaklarının dibinde durup ağlayarak, gözyaşlarıyla O'nun ayaklarını ıslatmaya başladı. Saçlarıyla ayaklarını sildi, öptü ve yağı üzerlerine sürdü.

³⁹İsa'yı evine çağırılmış olan Ferisi bunu görünce kendi kendine, «Bu adam peygamber olsaydı, kendisine dokunan bu kadının kim ve ne tür bir kadın olduğunu, günahkâr biri olduğunu anlardı» dedi.

⁴⁰O zaman İsa söz alıp ona, «Simun» dedi, «sana bir söyleyeceğim var.»

O da, «Buyur, öğretmenim» dedi.

⁴¹«İki kişinin bir alacaklıya borcu varmış. Biri beş yüz, öbürü de elli dinar borçluymuş.

⁴²Borçlarını ödeyecek durumda olmadıklarından, alacaklı her ikisinin de borcunu bağışlamış. Buna göre, hangisi onu daha çok sevecek?»

⁴³Simun, «Sanırım, kendisine daha çok bağışlanan» diye cevap verdi.

İsa ona, «Doğru söyledin» dedi. ⁴⁴Sonra kadına dönerek Simun'a şunları söyledi: «Bu kadını görüyor musun? Ben senin evine geldim, ayaklarım için bana su vermedin. Bu kadın ise ayaklarımı gözyaşlarıyla ıslatıp saçlarıyla sildi. ⁴⁵Sen beni öpmedin, ama bu kadın eve girdiğimden beri ayaklarımı öpüp duruyor. ⁴⁶Sen başıma zeytinyağı sürmedin, ama bu kadın ayaklarım hoş kokulu bir yağ sürdü. ⁴⁷Bu nedenle sana şunu söyleyeyim, kendisinin çok olan günahları bağışlanmıştır. Çok sevgi göstermesinin nedeni budur. Oysa kendisine az bağışlanan, az sever.»

⁴⁸Sonra kadına, «Günahların bağışlandı» dedi.

⁴⁹İsa'yla birlikte sofrada oturanlar kendi aralarında, «Günahları bile bağışlayan bu adam kim?» şeklinde konuşmaya başladılar.

⁵⁰İsa ise kadına, «İmanın seni kurtardı, esenlikle git» dedi.

8. Bölüm

İsa'yı izleyen kadınlar

Bundan kısa bir süre sonra İsa, on iki öğrencisiyle birlikte köy kent dolaşmaya başladı. Tanrı'nın Egemenliğini duyurup müjdeliyordu. ²⁻³Kötü ruhlardan ve hastalıklardan kurtulmuş olan bazı kadınlar, içinden yedi cin çıkmış olan Mecdelli denilen Meryem, Hirodes'in kâhyası Kuza'nın karısı Yohana, Suzana ve daha birçokları İsa'yla birlikte dolaşıyordu. Bunlar, kendi olanaklarıyla İsa'ya ve öğrencilerine yardım ediyorlardı.

Tohum benzetmesi

(Mat.13:1-23; Mar.4:1-20)

⁴⁻⁵Büyük bir kalabalığın toplandığı, insanların her kentten kendisine akın akın geldiği bir sırada İsa şu benzetmeyi anlattı: «Ekincinin biri tohum ekmeye çıkmış. Ektiği tohumlardan kimi yol kenarına düşmüş, ayak altında çiğnenip gökteki kuşlara yem olmuş. ⁶Kimi kayalık yere düşmüş, filizlenince susuzluktan kuruyup gitmiş. ⁷Kimi, dikenler arasına düşmüş. Filizlerle birlikte büyüyen dikenler filizleri boğmuş. ⁸Kimi ise iyi toprağa düşmüş, büyüyünce yüz kat ürün vermiş.» Bunları söyledikten sonra, «İşitecek kulağı olan işitsin!» diye seslendi.

⁹⁻¹⁰İsa, bu benzetmenin anlamını kendisinden soran öğrencilerine, «Tanrı Egemenliğinin sırlarını anlama yeteneği size verildi» dedi. «Ama başkalarına benzetmelerle sesleniyorum. Öyle ki,

˘Gördükleri halde görmesinler,

duydıkları halde anlamasınlar.'

¹¹«Benzetmenin anlamı şudur: tohum Tanrı'nın sözüdür. ¹²Yol kenarındakiler sözü işiten kişilerdir. Ama sonra İblis gelir, inanıp kurtulmasınlar diye sözü yüreklerinden alır götürür. ¹³Kayalık yere düşenler, işittikleri sözü sevinçle kabul eden, ama kök salamadıkları için ancak bir süre inanan kişilerdir. Böyleleri sınındıkları zaman imandan dönerler. ¹⁴Dikenler arasına düşenler, sözü işiten ama zamanla yaşamın kaygıları, zenginlikleri ve zevkleri içinde boğulan, dolayısıyla olgun ürün vermeyenlerdir. ¹⁵İyi toprağa düşenler ise, sözü işitince onu iyi ve sağlam bir yürekta saklayanlardır. Bunlar sabırla dayanarak ürün verirler.

Her şey ışığa çıkacak

(Mar.4:21-25)

¹⁶«Hiç kimse kandil yakıp bunu bir kapla örtmez, ya da yatağın altına koymaz. Tersine, içeri girenler ışığı görsünler diye onu kandilliğe koyar. ¹⁷Çünkü açığa çıkarılmayacak gizli hiçbir şey yok; bilinmeyecek, aydınlığa çıkmayacak saklı hiçbir şey yoktur. ¹⁸Bunun için, nasıl dinlediğinize dikkat edin. Kimde varsa, ona daha çok verilecek. Ama kimde yoksa, kendisinde var sandığı bile elinden alınacak.»

İsa'nın yakınları

(Mat.12:46-50; Mar.3:31-35)

¹⁹İsa'nın annesiyle kardeşleri O'na geldiler, ama kalabalıktan ötürü yanına yaklaşamadılar. ²⁰İsa'ya, «Annenle kardeşlerin dışarıda duruyor, seni görmek istiyorlar» diye haber verildi.

²¹İsa haberi getirenlere şöyle karşılık verdi: «Annemle kardeşlerim, Tanrı'nın sözünü işiten ve uygulayanlardır.»

İsa fırtınayı dindiriyor

(Mat.8:23-27; Mar.4:35-41)

²²Bir gün İsa öğrencileriyle birlikte bir kayığa binerek onlara, «Gölün karşı yakasına geçelim» dedi. Böylece kıyıdan açıldılar. ²³Kayıкта giderlerken İsa uykuya daldı. O sırada gölde bir fırtına koptu. Kayık su almaya başlayınca tehlikeli bir duruma düştüler. ²⁴Gidip İsa'yı uyandırarak, «Efendimiz, Efendimiz, batıyoruz!» dediler. İsa kalkıp rüzgârı ve kabaran dalgaları azarladı. Fırtına dindi ve ortalık sülman oldu.

²⁵İsa öğrencilerine, «Nerede imanınız?» dedi.

Onlar korku ve şaşkınlık içindeydiler. Birbirlerine, «Bu adam kim ki, rüzgâra ve suya bile buyruk veriyor, onlar da sözünü dinliyor!» dediler.

Cinli bir adamın iyileştirilmesi

(Mat.8:28-34; Mar.5:1-20)

²⁶Celile'nin karşısında bulunan Gerasalıların memleketine vardılar. ²⁷İsa karaya çıkınca kentten bir adam O'nu karşıladı. Cinlere tutsak olan ve uzun zamandan beri giysi giymeyen bu adam evde değil, mezarlık mağaralarda yaşıyordu. ²⁸Adam İsa'yı görünce bir çılgılık atıp O'nun önünde yere kapandı. Yüksek sesle, «Ey İsa, yüce Tanrı'nın Oğlu, benden ne istiyorsun?» dedi. «Sana yalvarırım, bana işkence etme!» ²⁹Çünkü İsa, kötü ruha adamın içinden çıkmasını buyurmuştu. Kötü ruh adamı sık sık etkisi altına alıyordu. Adam zincirler ve kösteklerle bağlanıp başına nöbetçi konulduğu halde bağlarını paralıyor ve cin tarafından ıssız yerlere sürülüyordu.

³⁰İsa ona, «Adın ne?» diye sordu.

O da, «Tümen» cevabını verdi. Çünkü onun içine bir sürü cin girmişti. ³¹Bunlar, dipsiz derinliklere gitmelerini buyurmasın diye İsa'ya yalvarıp durdular.

³²Orada, dağın yamacında otlayan büyük bir domuz sürüsü vardı. Cinler, domuzların içine girmelerine izin vermesi için İsa'ya yalvardılar. O da onlara izin verdi. ³³Adamdan çıkan cinler domuzların içine girdiler. Sürü dik yamaçtan aşağı koşuşarak göle atlayıp boğuldu.

³⁴Domuzları güdenler olup biteni görünce kaçtılar, kentte ve köylerde olayın haberini yaydılar. ³⁵Bunun üzerine halk olup biteni görmeye çıktı. İsa'nın yanına geldikleri zaman, cinlerden kurtulan adamı giyinmiş ve akli başına gelmiş olarak İsa'nın ayakları dibinde oturmuş buldular ve korktular. ³⁶Olayı görenler, cinlere tutsak olan adamın nasıl kurtulduğunu halka anlattılar. ³⁷O zaman Gerasa yöresinden gelmiş olan tüm kalabalık büyük bir korkuya kapılarak İsa'nın yanlarından ayrılmasını rica ettiler. O da geri dönmek üzere kayığa bindi.

³⁸⁻³⁹Cinlerden kurtulan adam İsa'nın yanında kalmak için O'na yalvardı. Ama İsa, «Evine dön, Tanrı'nın senin için neler yaptığını anlat» diyerek onu salıverdi. Adam da gitti, İsa'nın kendisi için neler yaptığını bütün kentte duyurdu.

Dirilen kız, iyileşen kadın

(Mat.9:18-26; Mar.5:21-43)

⁴⁰Karşı yakaya dönen İsa'yı halk sevinçle karşıladı. Çünkü herkes O'nu bekliyordu. ⁴¹O sırada, havra yöneticisi olan Yair adında bir adam gelip İsa'nın ayaklarına kapandı, evine gelmesi için yalvardı. ⁴²Çünkü on iki yaşlarında olan biricik kızı ölmek üzereydi.

İsa oraya giderken kalabalık O'nu her yandan sıkıştırıyordu. ⁴³On iki yıldır kanaması olan bir kadın da oradaydı. Varını yoğunu hekimlere harcamıştı; ama hiçbiri onu iyileştirememişti.

⁴⁴İsa'nın arkasından yetişip giysisinin eteğine dokundu ve o anda kanaması kesildi.

⁴⁵İsa, «Bana kim dokundu?» dedi.

Herkes inkâr ederken Petrus[¶], «Efendimiz, kalabalık seni çepeçevre sarmış sıkıştırıyor» dedi.

⁴⁶Ama İsa, «Birisi bana dokundu» dedi. «İçimden bir gücün akıp gittiğini hissettim.»

⁴⁷Yaptığını gizleyemeyeceğini anlayan kadın titreyerek geldi, İsa'nın ayaklarına kapandı. Bütün halkın önünde, O'na neden dokunduğunu ve o anda nasıl iyileştiğini anlattı. ⁴⁸İsa ona, «Kızım»

dedi, «imanın seni kurtardı. Esenlikle git.»

⁴⁹İsa daha konuşurken havra yöneticisinin evinden biri geldi. Yöneticiye, «Kızın öldü» dedi, «artık öğretmeni rahatsız etme.»

⁵⁰İsa bunu duyunca havra yöneticisine şöyle dedi: «Korkma, sadece iman et, kızın kurtulacak.»

⁵¹İsa eve gelince Petrus, Yuhanna, Yakup ve kızın annesi babası dışında hiç kimsenin kendisiyle birlikte içeri girmesine izin vermedi. ⁵²Herkes kız için ağlıyor, dövünüyordu. İsa, «Ağlamayın» dedi, «kız ölmedi, sadece uyuyor.»

⁵³Kızın öldüğünü bildikleri için İsa'yla alay ettiler. ⁵⁴O ise kızın elinden tutarak, «Kızım, kalk!» diye seslendi. ⁵⁵Ruhu yeniden bedenine dönen kız hemen ayağa kalktı. İsa, kıza yiyecek bir şey verilmesini buyurdu. ⁵⁶Kızın annesi babası şaşkınlık içindeydiler. İsa, olanları hiç kimseye anlatmamaları için onları uyardı.

9. Bölüm

İsa on iki elçisini görevlendiriyor

(Mat.10:5-15; Mar.6:7-13)

İsa, Onikileri yanına çağırarak onlara tüm cinleri kovmak¹ ve hastalıkları iyileştirmek için güç ve yetki verdi. ²Sonra onları Tanrı'nın Egemenliğini duyurmaya ve hastalara şifa vermeye gönderdi. ³Onlara şöyle dedi: «Yolculuk için yanınıza hiçbir şey almayın | ne değnek, ne torba, ne ekmek, ne para, ne de yedek mintan. ⁴Hangi eve girerseniz, kentten ayrılıncaya dek orada kalın. ⁵Sizi kabul etmeyenler olursa, kentten ayrılırken onlara uyarı olsun diye ayaklarınızın tozunu silkin.» ⁶Onlar da yola çıktılar, her yerde Müjde'yi yayarak ve hastaları iyileştirerek köy köy dolaştılar.

⁷⁻⁸Bölgenin kralı Hirodes bütün bu olanları duyunca şaşkına döndü. Çünkü bazıları Yahya'nın ölümden dirildiğini, bazıları İlyas'ın görüldüğünü, daha başkaları ise eski peygamberlerden birinin dirildiğini söylüyordu. ⁹Hirodes, «Yahya'nın başını ben kestirdim. Şimdi hakkında böyle haberler duyduğum bu adam kim?» diyor ve İsa'yı görmenin bir yolunu arıyordu.

İsa beş bin kişiyi doyuruyor

(Mat.14:13-21; Mar.6:30-44; Yu.6:1-44)

¹⁰Elçiler geri dönünce, yaptıkları her şeyi İsa'ya anlattılar. Sonra İsa yalnızca onları yanına alıp Beytsayda denilen bir kente çekildi. ¹¹Bunu öğrenen halk O'nun ardından gitti. İsa onları ilgiyle karşıladı, kendilerine Tanrı'nın Egemenliğinden söz etti ve şifaya ihtiyacı olanları iyileştirdi.

¹²Günbatımına doğru Onikiler gelip O'na, «Halkı salıver de çevredeki köylere ve çiftliklere gidip kendilerine barınak ve yiyecek bulsunlar. Çünkü burada ıssız bir yerdeyiz» dediler.

¹³O ise kendilerine, «Onlara siz yiyecek verin» dedi.

«Beş ekmekle iki balıktan başka bir şeyimiz yok» dediler. «Yoksa biz mi gidip bütün bu halk için yiyecek alalım?» ¹⁴Orada yaklaşık beş bin erkek vardı.

İsa öğrencilerine, «Halkı yaklaşık elliser kişilik kümeler halinde yere oturtun» dedi. ¹⁵Öğrenciler öyle yapıp herkesi yere oturtular. ¹⁶İsa, beş ekmekle iki balığı aldı, gözlerini göğe dikerek şükran duasını yaptı; sonra bunları böldü ve halka dağıtmaları için öğrencilerine verdi. ¹⁷Herkes yiyip doyduktan sonra on iki sepet dolusu yemek artığı toplandı.

Petrus'un Mesih'i tanınması

(Mat.16:13-28; Mar.8:27-9:1)

¹⁸Bir gün İsa tek başına dua ediyordu, öğrencileri de yanındaydı. İsa onlara, «Halk benim kim olduğumu söylüyor?» diye sordu.

¹⁹Onlar şöyle cevap verdiler: «Vaftizci Yahya diyorlar. Ama kimi İlyas diyor, kimi de eski peygamberlerden birinin dirilmiş olduğunu söylüyor.»

²⁰İsa onlara, «Ya siz» dedi, «ben kimim dersiniz?»

Petrus, «Sen Tanrı'nın Mesihisin» cevabını verdi.

²¹İsa, onları uyararak bunu hiç kimseye söylememelerini buyurdu. ²²«İnsanoğlu'nun çok acı çekmesi, ihtiyarlar, başkâhinler ve din bilginlerince reddedilmesi, öldürülmesi ve üçüncü gün dirilmesi gerektir» dedi. ²³Sonra herkese şunları söyledi: «Ardımdan gelmek isteyen, kendini inkâr etsin, her gün çarmıhını yüklenip beni izlesin. ²⁴Canını kurtarmak isteyen onu yitirecek; canını benim uğruma yitiren ise onu kurtaracaktır. ²⁵İnsan bütün dünyayı kazanıp da canını yitirirse, canından olursa, bunun kendisine ne yararı olur? ²⁶Kim benden ve benim sözlerimden utanırsa, İnsanoğlu da kendisinin, Babasının ve kutsal meleklerin görkemi içinde geldiğinde o kişiden utanacaktır. ²⁷Size gerçeği söyleyeyim, burada bulunanlar arasında, Tanrı'nın Egemenliğini görmeden ölümü tatmayacak olanlar var.»

İsa'nın görünümü değişiyor

(Mat.17:1-8; Mar.9:2-8)

²⁸Bu sözleri söyledikten yaklaşık sekiz gün sonra İsa, yanına Petrus, Yuhanna ve Yakup'u alarak dua etmek üzere dağa çıktı. ²⁹İsa dua ederken yüzünün görünümü değişti, giysileri şimşek gibi parıldayan bir beyazlığa büründü. ³⁰⁻³¹O anda görkemli bir şekilde ortalıkta beliren iki kişi İsa'yla konuşmaya başladılar. Bunlar Musa ile İlyas'tı. İsa'nın yakında Kudüs'te gerçekleşecek olan ayrılışını¹ konuşuyorlardı.

³²Petrus ile yanındakilerin üzerine uyku çökmüştü. Ama uykuları iyice dağılınca İsa'nın görkemini ve yanında duran iki kişiyi gördüler. ³³Bunlar İsa'nın yanından ayrılırken Petrus İsa'ya, «Efendimiz» dedi, «burada bulunmamız ne iyi oldu! Üç çardak kuralım: biri sana, biri Musa'ya, biri de İlyas'a.» Aslında ne söylediğinin farkında değildi.

³⁴Petrus daha bunları söylerken bir bulut gelip onları gölgeledi. Bulut onların etrafını sarınca korktular. ³⁵Buluttan gelen bir ses, «Bu benim Oğlumdur, seçilmiş Olan'dır. O'nu dinleyin!» dedi. ³⁶Ses kesilince İsa'nın tek başına olduğu görüldü. Öğrenciler bunu gizli tuttular ve o günlerde hiç kimseye gördüklerinden söz etmediler.

Cine tutsak bir çocuğun iyileştirilmesi

(Mat.17:14-23; Mar.9:14-32)

³⁷Ertesi gün dağdan indikleri zaman, İsa'yı büyük bir kalabalık karşıladı. ³⁸Kalabalığın içinden bir adam, «Öğretmenim» diye seslendi, «yalvarırım sana, oğluma bakıver, o benim bir taneciğimdir. ³⁹Bir ruh onu yakalıyor, o da birdenbire bağırmaya başlıyor. Ruh onu, ağzından köpükler akıtana dek şiddetle sarsıyor. Yara bere içinde bırakıyor, kendisinden zor ayrılıyor. ⁴⁰Ruhu kovmaları için öğrencilerine yalvardım, ama başaramadılar.»

⁴¹İsa şöyle karşılık verdi: «Ey imansız ve sapmış kuşak! Sizinle daha ne kadar kalıp size katlanacağım? Oğlunu buraya getir.»

⁴²Çocuk daha İsa'ya yaklaşırken cin onu yere vurup şiddetle sarstı. Ama İsa kötü ruhu azarladı, çocuğu iyileştirerek babasına geri verdi. ⁴³⁻⁴⁴Herkes Tanrı'nın büyük gücüne şaşırıp kaldı.

İsa ölüp dirileceğini tekrar bildiriyor

(Mat.17:22-23; Mar.9:30-32)

Herkes İsa'nın tüm yaptıkları karşısında hayret içindeyken, İsa öğrencilerine, «Siz şu sözlerime iyice kulak verin» dedi. «İnsanoğlu, insanların eline teslim edilecek.» ⁴⁵Onlar bu sözü anlamadılar. Sözü kavramasınlar diye anlamı kendilerinden gizlenmişti. Üstelik İsa'ya bu sözle ilgili soru sormaktan korkuyorlardı.

En büyük kim?

(Mat.18:1-5; Mar.9:33-40)

⁴⁶Öğrenciler, aralarında kimin en büyük olduğunu tartışmaya başladılar. ⁴⁷⁻⁴⁸Akıllarından geçeni bilen İsa, küçük bir çocuğu tutup yanına çekti ve onlara şöyle dedi: «Bu çocuğu benim adım uğruna kabul eden, beni kabul etmiş olur. Beni kabul eden de beni göndereni kabul etmiş olur. Aranızda en küçük kim ise, işte en büyük odur.»

⁴⁹Yuhanna buna karşılık, «Efendimiz» dedi, «senin adınla cin kovan birini gördük, ama bizimle birlikte seni izlemediği için ona engel olmaya çalıştık.»

⁵⁰İsa, «Ona engel olmayın!» dedi. «Size karşı olmayan, sizden yanadır.»

Samiriyeliler İsa'yı istemiyor

⁵¹Göge alınacağı gün yaklaşınca İsa, kararlı adımlarla Kudüs'e doğru yola çıktı. ⁵²Kendi önünden haberciler gönderdi. Bunlar, kendisi için hazırlık yapmak üzere gidip Samiriyelilere ait bir köye girdiler. ⁵³Ama Samiriyeliler Kudüs'e gitmekte olan İsa'yı kabul etmediler. ⁵⁴Öğrencilerden Yakup'la Yuhanna bunu görünce, «Rab, bunları yok etmek için bir buyrukla gökten ateş yağdırmamızı ister misin?» dediler. ⁵⁵Ama İsa dönüp onları azarladı. ⁵⁶Sonra^l başka bir köye gittiler.

İsa'yı izlemenin bedeli

(Mat.8:19-22)

⁵⁷Yolda giderlerken bir adam İsa'ya, «Nereye gidersen, senin ardından geleceğim» dedi.

⁵⁸İsa ona, «Tilkilerin ini, gökte uçan kuşların yuvası var, ama İnsanoğlu'nun başını yaslayacak bir yeri yok» dedi.

⁵⁹Bir başkasına, «Ardımdan gel» dedi.

Adam ise, «İzin ver de önce gidip babamı gömeyim» dedi.

⁶⁰İsa ona şöyle dedi: «Ölüleri bırak, kendi ölülerini kendileri gömsünler. Sen gidip, Tanrı'nın Egemenliğini duyur.»

⁶¹Bir başkası, «Rab» dedi, «senin ardından geleceğim ama, izin ver, önce evimdekilerle vedalaşayım.»

⁶²İsa ona, «Sabanı tutup da geriye bakan, Tanrı'nın Egemenliğine layık değildir» dedi.

10. Bölüm

Yetmişlerin görevlendirilmesi

Bu olaylardan sonra Rab yetmiş kişi daha görevlendirdi. Bunları ikişer ikişer, kendisinin gideceği her kente, her yere kendi önünden gönderdi. ²Onlara şöyle dedi: «Ürün bol, ama işçi az. Bu nedenle, ürünün sahibi olan Rab'be yalvarın da, ürününü kaldıracak işçiler göndersin. ³Haydi gidin! İşte, kurtların arasına kuzular gibi gönderiyorum sizi. ⁴Yanınıza ne kese, ne torba, ne de çarık alın. Yolda hiç kimseyle selamlaşmayın. ⁵Hangi eve girerseniz, önce, 'Bu eve esenlik olsun!' deyin. ⁶Orada esenliksever biri varsa, dilediğiniz esenlik onun üzerinde kalacak; yoksa, size dönecektir. ⁷Girdiğiniz evde kalın, size ne verirlerse onu yiyip için. Çünkü işçi kendi ücretini hak eder. Evden eve taşınmayın.

⁸«Bir kente girdiğinizde sizi kabul ederlerse, önünüze konulanı yiyin. ⁹Orada bulunan hastaları iyileştirin ve kendilerine, 'Tanrı'nın Egemenliği size yaklaştı' deyin. ¹⁰⁻¹¹Ama bir kente girdiğinizde sizi kabul etmezlerse, o kentin caddelerine çıkıp şöyle deyin: 'Kentinizde ayaklarımıza yapışan tozu bile size karşı siliyoruz. Yine de şunu bilin ki, Tanrı'nın Egemenliği yaklaştı.' ¹²Size şunu söyleyeyim, yargı günü Sodom kentinin hali o kentin halinden daha dayanılır olacak.

¹³«Vay haline, ey Horazin! Vay haline, ey Beytsayda! Sizlerde yapılan mucizeler Sur ve Sayda'da yapılmış olsaydı, onlar çoktan çulla örtünüp kül içinde oturarak tövbe etmiş olurlardı.

¹⁴Ama yargı günü Sur ve Sayda'nın hali sizinkinden daha dayanılır olacak. ¹⁵Ya sen, ey Kefernahum, göğe mi çıkarılacaksın? Hayır, sen ta ölüler diyarına ineceksin!

¹⁶«Sizi dinleyen, beni dinlemiş olur; sizi reddeden, beni reddetmiş olur. Beni reddeden de beni göndereni reddetmiş olur.»

¹⁷Yetmişler sevinç içinde döndüler. «Rab» dediler, «senin adını andığımızda cinler bile bize boyun eğiyor.»

¹⁸İsa onlara şöyle dedi: «Şeytan'ın gökten yıldırım gibi düştüğünü gördüm. ¹⁹Ben size, yılanları

ve akrepleri ayak altında ezmek ve düşmanın bütün gücünü alt etmek için yetki verdim. Hiçbir şey size zarar vermeyecektir. ²⁰Bununla birlikte, ruhların size boyun eğmesine sevinmeyin, adlarınızın gökte yazılmış olmasına sevinin.»

²¹O anda İsa Kutsal Ruh'un etkisiyle coşarak şöyle dedi: «Baba, göğün ve yerin Rabbi! Bu gerçekleri bilge ve akıllı kişilerden gizleyip küçük çocuklara açtığın için sana şükrederim. Evet Baba, bunun böyle olması senin isteğindi.»

²²«Babam her şeyi bana emanet etti. Oğul'un kim olduğunu Baba'dan başka kimse bilmez. Baba'nın kim olduğunu da Oğul ve Oğul'un O'nu tanıtmayı dilediği kişilerden başkası bilmez.»

²³Sonra öğrencilerine dönüp özel olarak şöyle dedi: «Sizin gördüklerinizi gören gözlere ne mutlu! ²⁴Size şunu söyleyeyim, nice peygamberler, nice krallar sizin gördüklerinizi görmek istediler, ama göremediler. Sizin işittiklerinizi işitmek istediler, ama işitemediler.»

İyi Samiriyeli

²⁵Bir Kutsal Yasa uzmanı İsa'yı sınamak amacıyla gelip şöyle dedi: «Öğretmenim, sonsuz yaşamı miras almak için ne yapmalıyım?»

²⁶İsa ona, «Kutsal Yasa'da ne yazılmıştır?» diye sordu. «Orada ne okursun?»

²⁷Adam şöyle karşılık verdi: «Tanrın olan Rab'bi bütün yüreğinle, bütün canınla, bütün gücünle ve bütün aklınla sev. Komşunu da kendin gibi sev.»

²⁸İsa ona, «Doğru cevap verdin» dedi. «Bunu yap ve yaşayacaksın.»

²⁹Oysa adam kendini haklı çıkarmak isteyerek İsa'ya, «Peki, komşum kim?» dedi.

³⁰İsa şöyle cevap verdi: «Adamın biri Kudüs'ten Eriha'ya inerken haydutların eline düşmüş. Onu soyup dövmüşler ve yarı ölü halde bırakıp gitmişler. ³¹Bir rastlantı olarak o yoldan bir kâhin geçiyormuş. Adamı görünce yolun öbür tarafından geçip gitmiş. ³²Bir Levili de o yere varıp adamı görünce aynı şekilde geçip gitmiş. ³³O yoldan geçen bir Samiriyeli ise adamın bulunduğu yere gelip onu görünce, yüreği sızlamış. ³⁴Adamın yanına gitmiş, yaralarının üzerine yağla şarap dökerek onları sarmış. Sonra adamı kendi hayvanına bindirip bir hana götürmüş ve onunla ilgilenmiş. ³⁵Ertesi gün iki dinar çıkararak hancıya vermiş. `Ona iyi bak' demiş, `bundan fazla ne harcarsan, dönüşümde sana öderim.»

³⁶«Sence bu üç kişiden hangisi haydutlar arasına düşen adama komşu gibi davranmış?»

³⁷Yasa uzmanı, «Ona acıyıp yardım eden» dedi.

İsa ona, «Git, sen de öyle yap» dedi.

İsa, Marta ve Meryem'in evinde

³⁸İsa, öğrencileriyle birlikte yola devam edip bir köye girdi. Marta adında bir kadın İsa'yı evinde konuk etti. ³⁹Marta'nın Meryem adındaki kızkardeşi, Rab'bin ayakları dibine oturmuş O'nun konuşmasını dinliyordu. ⁴⁰Marta ise işlerinin çokluğundan ötürü telaş içindeydi. İsa'nın yanına

gelerek, «Rab» dedi, «kardeşimin beni hizmet işlerinde yalnız bırakmasına aldırıyor musun? Ona söyle de bana yardım etsin.»

⁴¹Rab ona şu karşılığı verdi: «Marta, Marta, sen çok şey için kaygılanıp telaşlanıyorsun. ⁴²Oysa gerekli olan tek bir şey var. Meryem iyi olanı seçmiştir ve bu kendisinden alınmayacaktır.»

11. Bölüm

Nasıl dua etmeli

(Mat.6:9-13; 7:7-11)

İsa bir yerde dua ediyordu. Duasını bitirince öğrencilerinden biri O'na, «Rab» dedi, «Yahya'nın kendi öğrencilerine öğrettiği gibi sen de bize dua etmesini öğret.»

²İsa onlara dedi ki, «Dua ettiğiniz zaman şöyle deyin:

`Baba, adın kutsal kılınsın.

Egemenliğin gelsin.

³Her gün bize gündelik ekmeğimizi ver.

⁴Günahlarımızı bağışla.

Çünkü biz de bize karşı suç işleyen herkesi bağışlıyoruz.

Ayartılmamıza izin verme.'»

⁵⁻⁷Sonra onlara şöyle dedi: «Sizlerden birinin bir arkadaşı olur da gece yarısı ona gidip, `Dostum, bana üç ekmek ödünç ver. Dostlarımdan biri yoldan geldi, onun önüne koyacak bir şeyim yok' derse, öbürü içerden, `Beni rahatsız etme! Kapı artık kapandı, çocuklarım da yanımda yatıyor. Kalkıp sana bir şey veremem' diye cevap verir mi hiç? ⁸Size şunu söyleyeyim, arkadaşlık gereği kalkıp ona istediğini vermese bile, adamın yüzüzlüğünden ötürü kalkar, ihtiyacı neyse ona verir.

⁹«Ben size şunu söyleyeyim: dileyin, size verilecek; arayın, bulacaksınız; kapıyı çalın, size açılacaktır. ¹⁰Çünkü her dileyen alır, arayan bulur, kapıyı çalana kapı açılır.

¹¹«Aranızda hangi baba, ekmek isteyen oğluna taş verir? Ya da balık isterse ona balık yerine yılan verir? ¹²Ya da yumurta isterse ona akrep verir? ¹³Sizler kötü yürekli olduğunuz halde çocuklarınıza güzel armağanlar vermeyi biliyorsanız, gökteki Baba'nın, kendisinden dileyenlere Kutsal Ruh'u vereceği çok daha kesin değil mi?»

İsa ve Beelzebub

(Mat.12:22-30; Mar.3:20-27)

¹⁴İsa adamın birinden dilsiz bir cini kovuyordu. Cin çıkınca adamın dili çözüldü. Halk hayret içinde kaldı. ¹⁵Ama içlerinden bazıları, «Cinleri, cinlerin reisi Beelzebub'un gücüyle kovuyor» dediler. ¹⁶Bazıları ise O'nu sınamak amacıyla gökten bir belirti göstermesini istediler.

¹⁷Onların ne düşündüğünü bilen İsa şöyle dedi: «Kendi içinde bölünmüş her ülke yıkıma uğrar, kendi içinde bölünmüş her ev yıkılır. ¹⁸Şeytan da kendi içinde bölünmüşse, onun egemenliği nasıl ayakta kalabilir? Siz, benim Beelzebub'un gücüyle cinleri kovduğumu söylüyorsunuz.

¹⁹Eğer ben cinleri Beelzebub'un gücüyle kovuyorsam, sizin adamlarınız kimin gücüyle

kovuyorlar? Sizi bu durumda kendi adamlarınız yargılayacak. ²⁰Ama ben cinleri Tanrı'nın eliyle kovuyorsam, Tanrı'nın Egemenliği üzerinize gelmiş demektir.

²¹«Tepeden tırnağa silahlanmış güçlü bir adam kendi evini koruduğu sürece, malları güvenlik içinde olur. ²²Ne var ki, ondan daha güçlü biri saldırıp onu alt ettiğinde güvendiği bütün silahları elinden alır ve mallarını yağmalayarak bölüştürür. ²³Benden yana olmayan bana karşıdır, benimle birlikte toplamayan dağıtıyor demektir.

²⁴«Kötü ruh kişinin içinden çıkınca kurak yerlerde dolanıp huzur arar. Bulamayınca da, 'Çıktığım eve, kendi evime döneyim' der. ²⁵Eve gelince orayı süpürülmüş ve düzeltilmiş bulur. ²⁶Bunun üzerine gider, kendisinden kötü yedi ruh daha alır ve eve girip yerleşirler. Böylece o kişinin son durumu ilkinden beter olur.»

²⁷İsa bu sözleri söylerken kalabalığın içinden bir kadın O'na, «Ne mutlu seni taşımış olan rahme, seni emzirmiş olan memelere!» diye seslendi.

²⁸İsa, «Daha doğrusu, ne mutlu Tanrı'nın sözünü dinleyip uygulayanlara!» dedi.

Yunus'un belirtisi

(Mat.12:38-42)

²⁹Çevredeki kalabalık büyürken İsa konuşmaya başladı. «Şimdiki kuşak kötü bir kuşak» dedi. «Doğüstü bir belirti istiyor, ama ona Yunus'un belirtisinden başka bir belirti gösterilmeyecek.

³⁰Yunus nasıl Ninova halkına bir belirti olduysa, İnsanoğlu da bu kuşak için öyle olacaktır.

³¹Güney Kraliçesi, yargı günü bu kuşağın adamlarıyla birlikte kalkıp onları yargılayacak. Çünkü kraliçe, Süleyman'ın bilgece sözlerini dinlemek için dünyanın ta öbür ucundan gelmişti. Bakın, Süleyman'dan daha üstün olan buradadır. ³²Ninova halkı, yargı günü bu kuşakla birlikte kalkıp bu kuşağı yargılayacak. Çünkü Ninovalılar, Yunus'un çağrısı üzerine tövbe ettiler. Bakın, Yunus'tan daha üstün olan buradadır.

Bedenin ışığı

(Mat.5:15; 6:22-23)

³³«Hiç kimse kandil yakıp onu gizli bir yere ya da tahıl ölçeği altına koymaz. Tersine, içeri girenler ışığı görsünler diye onu kandillğe koyar. ³⁴Bedenin ışığı gözdür. Gözün sağlamsa, tüm beden de aydınlık olur. Gözün bozuksa, beden de karanlık olur. ³⁵Öyleyse dikkat et, sendeki 'ışık' karanlık olmasın. ³⁶Eğer bütün beden aydınlık olur ve hiçbir yanı karanlık kalmazsa, kandilin seni ışınlarıyla aydınlattığı zamanki gibi, beden de tümüyle aydınlık olur.»

Vay halinize, Ferisiler!

(Mat.23:1-36; 12:38-40)

³⁷İsa konuşmasını bitirince bir Ferisi O'nu evine yemeğe çağırdı. O da içeri girerek sofraya oturdu. ³⁸İsa'nın yemekten önce yıkanmadığını gören Ferisi şaştı.

³⁹Rab ona şöyle dedi: «Siz Ferisiler, bardağın ve tabağın dışını temizlersiniz, ama içiniz

açgözlülük ve kötülükle doludur. ⁴⁰Behey akılsızlar! Dışı yapanla içi yapan aynı değil mi? ⁴¹Siz kaplarınızın içindekini¹ sadaka olarak verin, o zaman sizin için her şey temiz olur.

⁴²«Ama vay halinize, ey Ferisiler! Siz nanenin, sedef otunun ve her tür sebzenin ondalığını verirsiniz de, adaleti ve Tanrı sevgisini ihmal edersiniz. Ondalık vermeyi ihmal etmeden esas bunları yerine getirmeniz gerekirdi. ⁴³Vay halinize, ey Ferisiler! Havralarda en seçkin yerlere kurulmaya, meydanlarda selamlanmaya bayılırsınız. ⁴⁴Vay halinize! İnsanların, farkında olmadan üzerlerinde gezindiği belirsiz mezarlara benziyorsunuz.»

⁴⁵Kutsal Yasa uzmanlarından biri söz alıp İsa'ya, «Öğretmenim, bunları söylemekle bize de hakaret etmiş oluyorsun» dedi.

⁴⁶İsa, «Sizin de vay halinize, ey Yasa uzmanları!» dedi. «İnsanlara taşınması güç yükler yüklersiniz, kendiniz ise bu yükleri kaldırmak için bir tek parmağınızı kıpırdatmazsınız. ⁴⁷Vay halinize! Peygamberlerin türbelerini yaparsınız, oysa onları sizin atalarınız öldürmüştür.

⁴⁸Böylelikle atalarınızın yaptıklarına tanıklık ederek bunları onaylamış oluyorsunuz. Çünkü onlar peygamberleri öldürdüler, siz de türbelerini yapıyorsunuz. ⁴⁹İşte bunun için Tanrı'nın Bilgeliği şöyle demiştir: 'Ben onlara peygamberler ve elçiler göndereceğim, bunlardan kimini öldürecek, kimine zulmedecekler.' ⁵⁰⁻⁵¹Böylece bu kuşak, Habil'in kanından tutun da, sunakla tapınak arasında öldürülen Zekeriya'nın kanına değin, dünyanın kuruluşundan beri akıtılan tüm peygamberlerin kanından sorumlu tutulacaktır. Evet, size söylüyorum, bu kuşak sorumlu tutulacaktır. ⁵²Vay halinize, ey Yasa uzmanları! Bilgi kapısının anahtarını alıp götürdünüz. Kendiniz bu kapıdan girmediniz, girmek isteyenlere de engel oldunuz.»

⁵³İsa oradan ayrılınca, din bilginleriyle Ferisiler O'nu şiddetle sıkıştırarak birçok konuda ağzını aramaya başladılar. ⁵⁴Ağzından çıkacak bir sözle O'nu tuzağa düşürmek için fırsat kolluyorlardı.

12. Bölüm

Uyarılar ve teşvikler

(Mat.10:26-31)

O sırada halktan binlerce kişi birbirlerini ezercesine toplanmıştı. İsa önce kendi öğrencilerine şunları söylemeye başladı: «Ferisilerin mayasından ! yani, ikiyüzlülükten ! kaçın. ²Örtülü olup da açığa çıkarılmayacak, gizli olup da bilinmeyecek hiçbir şey yoktur. ³Bunun için karanlıkta söylediğiniz her söz gün ışığında duyulacak, kapalı kapılar ardında kulağa fısıldadıklarınız damlardan duyurulacaktır.

⁴«Siz dostlarıma söylüyorum, bedeni öldüren, ama ondan sonra başka bir şey yapamayanlardan korkmayın. ⁵Kimden korkmanız gerektiğini size açıklayayım: kişiyi öldürdükten sonra cehenneme atma yetkisine sahip olan Tanrı'dan korkun. Evet, size söylüyorum, O'ndan korkun. ⁶Beş serçe iki meteliğe satılmıyor mu? Ama bunlardan bir teki bile Tanrı katında unutulmuş değildir. ⁷Nitekim başınızdaki saçlar bile tek tek sayılıdır. Korkmayın, siz birçok serçeden daha değerlisiniz.

⁸«Size şunu söyleyeyim, insanların önünde beni açıkça kabul eden herkesi, İnsanoğlu da

Tanrı'nın melekleri önünde açıkça kabul edecek. ⁹Ama kim beni insanlar önünde inkâr ederse, kendisi de Tanrı'nın melekleri önünde inkâr edilecek. ¹⁰İnsanoğlu'na karşı bir söz söyleyen herkes bağışlanacak. Oysa Kutsal Ruh'a küfreden bağışlanmayacaktır.

¹¹«Sizi havra topluluklarının, yöneticilerin ve yetkililerin önüne çıkardıkları zaman, `Kendimizi neyle, nasıl savunacağız?' ya da, `Ne söyleyeceğiz?' diye kaygılanmayın. ¹²Kutsal Ruh o anda size ne söylemeniz gerektiğini öğretecektir.»

Zengin budala

¹³Kalabalığın içinden biri İsa'ya, «Öğretmenim, kardeşime söyle de mirası benimle paylaşın» dedi.

¹⁴İsa ona şöyle dedi: «Behey adam! Kim beni üzerinizde yargıç ya da hakem yaptı?» ¹⁵Sonra onlara, «Dikkatli olun!» dedi. «Her türlü açgözlülüğten sakının. Çünkü insanın yaşamı, malının çokluğundan ibaret değildir.»

¹⁶İsa onlara şu benzetmeyi anlattı: «Zengin bir adamın toprakları bol ürün vermiş. ¹⁷Adam kendi kendine, `Ne yapmalıyım? Ürünlerimi koyacak yerim yok' diye düşünmüş. ¹⁸Sonra, `Şöyle yapacağım' demiş. `Ambarlarımı yıkıp daha büyüklerini yapacağım, bütün tahıllarımı ve mallarımı oraya yığacağım. ¹⁹Ve kendime, ey canım, yıllarca yetecek kadar birikmiş bol malın var. Rahatına bak, ye, iç, yaşamın tadını çıkar diyeceğim.»

²⁰«Ama Tanrı ona, `Behey akılsız!' demiş. `Bu gece canın senden istenecek. Hazırladığın bu şeyler kime kalacak?»

²¹«Kendisi için servet biriktiren, ama Tanrı katında zengin olmayan kişinin sonu böyle olur.»

Kaygılanmayın

(Mat.6:25-34)

²²İsa öğrencilerine şöyle dedi: «Bu nedenle size şunu söylüyorum: `Ne yiyeceğiz?' diye canınız için, ya da `Ne giyeceğiz?' diye bedeniniz için kaygılanmayın. ²³Can yiyecekten, beden de giyecekten daha önemlidir. ²⁴Kargalara bakın! Ne eker, ne biçerler; ne kilerleri, ne ambarları vardır. Tanrı yine de onları doyurur. Siz kuşlardan ne kadar daha değerlisiniz! ²⁵Hangi biriniz kaygılanmakla ömrünü bir anlık[□] uzatabilir? ²⁶Bu küçücük işe bile gücünüz yetmediğine göre, öbür konularda neden kaygılanıyorsunuz?»

²⁷«Zambakların nasıl büyüdüğüne bakın! Ne çalışırlar, ne de iplik eğirirler. Ama size şunu söyleyeyim, tüm görkemine rağmen Süleyman bile bunlardan biri gibi giyinmiş değildi. ²⁸Bugün var olup yarın ocağa atılacak olan kır otunu böyle giydiren Tanrı'nın sizi de giydireceği ne kadar daha kesindir, ey iman kıt olanlar! ²⁹«Ne yiyeceğiz, ne içeceğiz?» diye düşünüp tasalanmayın.

³⁰Dünya ulusları hep bu şeylerin peşinden giderler. Oysa Babanız, bunları gereksindiğinizi bilir.

³¹Siz O'nun egemenliğinin ardından gidin, o zaman size bunlar da verilecektir.

³²«Korkma, ey küçük sürü! Çünkü Babanız, egemenliği size vermeyi uygun gördü. ³³Mallarınızı satın, sadaka olarak verin. Kendinize eskimeyen keseler, göklerde tükenmeyen bir hazine edinin.

Orada ne hırsız ona yaklaşır, ne de güve onu yer. ³⁴Hazineniz neredeyse, yüreğiniz de orada olacak.

Uyanık ve hazırlıklı olun

(Mat.10:34-36; 24:42-51; Mar.10:38; 13:34-36)

³⁵«Kuşaklarınız belinizde bağlı ve kandilleriniz yanar durumda hazır olun. ³⁶Düğün şenliğinden dönecek olan efendilerinin gelip kapıyı çaldığı an kapıyı ona hemen açmaya hazır bekleyenler gibi olun. ³⁷Efendileri geldiğinde uyanık bulunan kölelere ne mutlu! Size doğrusunu söyleyeyim, efendileri beline kuşağını bağlayacak, kölelerini sofraya oturtacak ve gelip onlara hizmet edecek. ³⁸Efendi gecenin ister ikinci, ister üçüncü nöbetinde gelsin, uyanık bulacağı kölelere ne mutlu! ³⁹Ama şunu bilin ki, ev sahibi, hırsızın hangi saatte geleceğini bilse, evinin soyulmasına fırsat vermez. ⁴⁰Siz de hazır olun. Çünkü İnsanoğlu, ummadığınız bir saatte gelecektir.»

⁴¹Petrus, «Rab» dedi, «bu benzetmeyi bizim için mi anlatıyorsun, yoksa herkes için mi?»

⁴²Rab da şöyle dedi: «Efendinin, uşaklarına yemek paylarını vaktinde vermek için üzerlerinde yetkili kılacağı güvenilir ve akıllı kâhya kimdir? ⁴³Efendisi eve döndüğünde işinin başında bulacağı o köleye ne mutlu! ⁴⁴Size gerçeği söyleyeyim, efendisi onu tüm malının üzerinde yetkili kılacak. ⁴⁵⁻⁴⁶Ama o köle kendi kendine, `Efendim gelmekte gecikiyor' derse ve kadın erkek diğer hizmetkârları dövmeğe, yiyip içip sarhoş olmaya başlarsa, efendisi, onun beklemediği bir günde, ummadığı bir saatte gelecek, onu şiddetle cezalandıracak ve imansızlarla bir tutacaktır.

⁴⁷«Efendisinin isteğini bilip de hazırlık yapmayan, onun isteğini yerine getirmeyen köle çok dayak yiyecek. ⁴⁸Oysa bilmeden kötü hak eden davranışlarda bulunan, az dayak yiyecek. Kime çok verilmişse, ondan çok istenecek. Kime çok şey emanet edilmişse, kendisinden daha fazlası istenecektir.

⁴⁹«Ben dünyaya ateş yağdırmaya geldim. Keşke bu ateş daha şimdiden alevlenmiş olsaydı!

⁵⁰Katlanmam gereken bir vaftiz var. Bu vaftiz gerçekleşinceye dek nasıl da sıkıntı çekiyorum!¹

⁵¹Yeryüzüne barış getirmeye mi geldiğimi sanıyorsunuz? Size hayır diyorum, ben ayrılık getirmeye geldim. ⁵²Bundan böyle bir evde beş kişi, ikiye karşı üç, üçe karşı iki bölünmüş olacak. ⁵³Baba oğluna karşı, oğul babasına karşı, anne kızına karşı, kız annesine karşı, kaynana gelinine karşı, gelin kaynanasına karşı olacaktır.»

Belirtileri anlamak

(Mat.5:25-26; 16:2-3)

⁵⁴İsa halka şunları da söyledi: «Batıda bir bulutun yükseldiğini görünce siz hemen, `Sağanak geliyor' diyorsunuz, ve öyle oluyor. ⁵⁵Yelin güneyden estiğini görünce, `Çok sıcak olacak' diyorsunuz, ve öyle oluyor. ⁵⁶Sizi ikiyüzlüler! Yeryüzünün ve gökyüzünün görünümünden bir anlam çıkarabiliyorsunuz da, şimdiki vaktin anlamını nasıl oluyor da çıkaramıyorsunuz?

⁵⁷«Doğru olanı neden kendiliğinizden ayırt etmiyorsunuz? ⁵⁸Sizden davacı olan kişiyle birlikte yargıcın önüne çıkmak üzere daha yolda giderken onunla anlaşmak için elinizden geleni yapın. Yoksa o sizi yargıcın önüne sürükler, yargıç gardiyanın eline verir, gardiyan da sizi hapse atar.

⁵⁹Size şunu söyleyeyim, son kuruşu¹ ödemedikçe oradan asla çıkamazsınız.»

13. Bölüm

Tövbe ediniz

O sırada bazı kişiler gelip İsa'ya bir haber getirdiler. Pilatus'un nasıl bazı Celilelileri öldürüp kanlarını kendi kestikleri kurbanların kanına kattığını anlattılar. ²İsa onlara şöyle karşılık verdi: «Böyle acı çeken bu Celilelilerin, diğer bütün Celilelilerden daha mı çok günahlı olduğunu sanıyorsunuz? ³Size hayır diyorum. Ama tövbe etmezseniz, hepiniz böyle mahvolacaksınız. ⁴Ya da, Şiloha'daki kule üzerlerine yıkılınca ölen o on sekiz kişinin, Kudüs'te yaşayan diğer insanların hepsinden daha mı çok suçlu olduğunu sanıyorsunuz? ⁵Size hayır diyorum. Ama tövbe etmezseniz, hepiniz böyle mahvolacaksınız.»

Meyve vermeyen ağaç

⁶İsa şu benzetmeyi anlattı: «Adamın birinin bağında dikili bir incir ağacı varmış. Adam gelip ağaçta meyve aramış, ama bulamamış. ⁷Bağcıya, 'Bak' demiş, 'ben üç yıldır gelip bu incir ağacında meyve arıyorum, bulamıyorum. Onu kes. Toprağın besinini neden boş yere tüketsin?'

⁸«Bağcı, 'Efendim' diye karşılık vermiş, 'ağacı bir yıl daha bırak, bu arada ben çevresini kazıp gübreleyeyim. ⁹Gelecek yıl meyve verirse, ne âlâ; yok eğer vermezse, onu kesersin.'»

Beli bükük bir kadının iyileştirilmesi

¹⁰Bir Sept günü İsa, havralardan birinde ders veriyordu. ¹¹On sekiz yıldır içinde hastalık ruhu bulunan bir kadın da oradaydı. İki büklüm olmuş, belini hiç doğrultamıyordu. ¹²İsa onu görünce yanına çağırdı. «Kadın» dedi, «hastalığından kurtuldun.» ¹³Ellerini kadının üzerine koydu, o da hemen doğruldu ve Tanrı'yı yüceltmeye başladı.

¹⁴İsa'nın hastayı Sept günü iyileştirmesine kızan havra yöneticisi kalabalığa seslenerek, «Çalışmak için altı gün vardır» dedi. «O günler gelip iyileşin, Sept günü değil.»

¹⁵Rab ona şu karşılığı verdi: «Sizi ikiyüzlüler! Her biriniz Sept günü kendi öküzünü ya da eşeğini yemlikten çözüp suya götürmez mi? ¹⁶Buna göre, Şeytan'ın on sekiz yıldır bağlı tuttuğu, İbrahim'in bir kızı olan bu kadının da Sept günü bu bağdan çözülmesi gerekmez miydi?»

¹⁷İsa'nın bu sözleri, kendisine karşı gelenlerin hepsini utandırdı. Bütün kalabalık ise O'nun yaptığı görkemli işlerin tümünü sevinçle karşıladı.

Hardal tanesi ve maya

(Mat.13:31-33; Mar.4:30-32)

¹⁸Sonra İsa şunları söyledi: «Tanrı'nın Egemenliği neye benzer, onu neye benzeteyim?

¹⁹Tanrı'nın Egemenliği, bir adamın alıp bahçesine ektiği hardal tanesine benzer. Tane gelişip ağaç olmuş ve gökte uçan kuşlar ağacın dallarında barınmış.»

²⁰İsa yine, «Tanrı'nın Egemenliğini neye benzeteyim?» dedi. ²¹«O, bir kadının alıp tüm hamuru

kabartmak için üç ölçek¹ una karıştırdığı mayaya benzer.»

Dar kapı

(Mat.7:13-14,21-23)

²²İsa köy kent dolaşp ders vererek Kudüs'e doğru yol alıyordu. ²³⁻²⁴Biri O'na, «Rab» dedi, «kurtulanların sayısı az mı olacak?»

İsa oradakilere şöyle dedi: «Dar kapıdan girmeye gayret edin. Size şunu söyleyeyim, çok kişi içeri girmek isteyecek, ama giremeyecek. ²⁵Ev sahibi kalkıp kapıyı kapattı mı, siz dışarıda dikilip, `Rab, kapıyı aç bize!' diyerek kapıyı vurmaya başlayacaksınız.

«O da size, `Kim olduğunuzu, nereden geldiğinizi bilmiyorum' diye karşılık verecek.

²⁶«Siz o zaman, `Biz senin önünde yiyip içtik, sen de bizim sokaklarımızda ders verdin' demeye başlayacaksınız.

²⁷«O da size şöyle diyecek: `Kim olduğunuzu, nereden geldiğinizi bilmiyorum. Çekilin önümden hepimiz, ey kötülük yapanlar!'

²⁸«İbrahim'i, İshak'ı, Yakup'u ve tüm peygamberleri Tanrı'nın Egemenliğinde, kendinizi ise dışarı atılmış gördüğünüz zaman, aranızda ağlayış ve diş gıcirtısı olacaktır. ²⁹İnsanlar doğudan batıdan, kuzeyden güneyden gelecek ve Tanrı'nın Egemenliğinde sofraya oturacaklar. ³⁰Ve işte, sonuncu olan bazıları birinci olacak, birinci olan bazıları da sonuncu olacak.»

Ey Kudüs!

(Mat.23:37-39)

³¹Tam o sırada bazı Ferisiler gelip İsa'ya, «Buradan ayrılıp başka yere git. Hirodes seni öldürmek istiyor» dediler.

³²İsa onlara şöyle dedi: «Gidin, o tilkiye söyleyin, `Bugün ve yarın cinleri kovup hastaları iyileştireceğim ve üçüncü gün hedefime ulaşacağım.' ³³Yine de bugün, yarın ve öbür gün yoluma devam etmem gerek. Çünkü bir peygamberin Kudüs'ün dışında ölmesi düşünülemez!

³⁴«Ey Kudüs! Peygamberleri öldüren, kendisine gönderilenleri taşıyan Kudüs! Bir tavuk, civcivlerini kanatları altına nasıl toplarsa, ben de kaç kez çocuklarınızı öylece toplamak istedim, ama siz istemediniz. ³⁵Bakın, eviniz ıssız bırakılacak! Size şunu söyleyeyim: `Rab'bin adıyla gelene övgüler olsun!' diyeceğiniz zamana dek beni bir daha görmeyeceksiniz.»

14. Bölüm

İsa bir Ferisi'nin evinde

Bir Sept günü İsa Ferisilerin ileri gelenlerinden birinin evine yemek yemeye gitti. Herkes O'nu dikkatle gözlüyordu. ²Önünde, vücudu su toplamış bir adam vardı. ³İsa, Kutsal Yasa uzmanlarına ve Ferisilere, «Sept günü bir hastayı iyileştirmek Kutsal Yasa'ya uygun mudur, değil midir?»

diye sordu. ⁴Onlar ses çıkarmadılar. İsa da adamı tutup iyileştirdi, sonra onu salıverdi.

⁵İsa onlara şöyle dedi: «Oğlu ya da öküzü kuyuya düşen hangi biriniz, Sept günü bile olsa onu hemen oradan çıkarmaz?» ⁶Onlar buna hiçbir karşılık veremediler.

⁷⁻⁹Yemeğe çağrılanların başköşeleri seçtiğini farkeden İsa, onlara şu benzetmeyi anlattı: «Biri seni düğüne çağırdığı zaman başköşeye kurulma. Aksi halde, senden daha üstün sayılan biri çağrılmışsa, ikinizi çağıran kişi sana gelip, 'Yerini bu adama ver' diyebilir. Sen de o zaman utanç içinde kalkıp en arkaya geçersin. ¹⁰Sen çağrıldığın zaman gidip en arkada otur. Öyle ki, seni çağıran gelince, 'Dostum, daha öne geçmez misin?' desin. O zaman seninle birlikte sofrada oturan herkesin önünde onurlandırılmış olursun. ¹¹Kendini yücelten herkes alçaltılacak, kendini alçaltan yüceltilecektir.»

Kimleri yemeğe çağırmalı

(Mat.22:1-10)

¹²İsa kendisini yemeğe çağırmış olana da şöyle dedi: «Bir öğlen ya da akşam yemeği verdiğin zaman dostlarını, kardeşlerini, akrabalarını ve zengin komşularını çağırma. Yoksa onlar da seni çağırıp karşılığını verirler. ¹³Ama bir ziyafet verdiğin zaman yoksulları, kötürümleri, sakatları, körleri çağır. ¹⁴Böylece mutlu olursun. Çünkü bunlar sana karşılık verecek durumda değildirler. Karşılığı sana, doğru kişiler dirildiği zaman verilecektir.»

¹⁵İsa'yla birlikte sofrada oturanlardan biri bu sözleri duyunca O'na, «Tanrı'nın Egemenliğinde yemek yiyecek olana ne mutlu!» dedi.

¹⁶İsa ona şöyle dedi: «Adamın biri büyük bir şölen hazırlayıp birçok konuk çağırmış. ¹⁷Şölen saati gelince davetlilere, 'Buyurun, artık her şey hazır' diye haber vermek üzere kölesini göndermiş.

¹⁸«Ne var ki, hepsi anlaşmışçasına özür dilemeye başlamışlar. Birincisi ona, 'Bir tarla satın aldım, gidip görmem gerek. Rica ederim, beni hoş gör' demiş.

¹⁹«Bir başkası, 'Beş çift öküz aldım, onları denemeye gidiyorum. Rica ederim, beni hoş gör' demiş.

²⁰«Yine bir başkası, 'Yeni evlendim, bu nedenle gelemiyorum' demiş.

²¹«Köle geri dönüp durumu efendisine bildirmiş. Bunun üzerine ev sahibi öfkelenerek kölesine, 'Çabuk ol' demiş, 'çıkıp kentin caddelerini, sokaklarını dolaş; yoksul, kötürüm, kör, sakat olanları al getir.'

²²«Köle, 'Efendim, buyruğun yerine getirilmiştir, ama daha yer var' demiş.

²³«Efendisi köleye, 'Çıkıp yolları ve çit boylarını dolaş, bulduklarını gelmeye zorla da evim dolsun' demiş. ²⁴Size şunu söyleyeyim, ilk çağrılan o adamlardan hiçbiri benim yemeğimden tatmayacaktır.'»

İsa'nın öğrencileri

(Mat.10:37-38)

²⁵⁻²⁶Kalabalık halk toplulukları İsa'yla birlikte yol alıyordu. İsa dönüp onlara şöyle dedi: «Biri bana gelip de babasını, annesini, karısını, çocuklarını, kardeşlerini, hatta kendi canını bile gözden çıkarmazsa¹, benim öğrencim olamaz. ²⁷Çarmıhını yüklenip ardından gelmeyen, benim öğrencim olamaz.

²⁸«Aranızdan biri bir kule yapmak isterse, bunu tamamlayacak kadar parası var mı yok mu diye önce oturup yapacağı masrafı hesap etmez mi? ²⁹⁻³⁰Çünkü temel atıp da işi bitiremezse, durumu gören herkes, 'Bu adam inşaata başladı, ama bitiremedi' diyerek onunla eğlenmeye başlar.

³¹«Ya da başka bir kralla savaşmaya gidecek olan hangi kral, üzerine yirmi bin askerle yürüyen düşmana on bin askerle karşı koyabilir miyim diye önce oturup bir değerlendirme yapmaz?

³²Eğer karşı koyamayacaksa, öbürü henüz uzaktayken elçiler gönderip barış koşullarını ister.

³³Aynı şekilde sizden kim varını yoğunu gözden çıkarmazsa, benim öğrencim olamaz.

³⁴«Tuz yararlıdır. Ama tuz tadını yitirirse, tuzluluğunu tekrar nasıl kazanabilir? ³⁵Ne toprağa, ne de gübreğe yarar; onu çöpe atarlar. İştecek kulağı olan işitsin.»

15. Bölüm

Kaybolan koyun benzetmesi

(Mat.18:12-14)

Bütün vergi görevlileriyle günahkârlar İsa'yı dinlemek için O'na akın ediyordu. ²Ferisilerle din bilginleri ise, «Bu adam günahkârları kabul ediyor, onlarla birlikte yemek yiyor» diye söyleniyorlardı.

³⁻⁴Bunun üzerine İsa onlara şu benzetmeyi anlattı: «Sizlerden birinin yüz koyunu olsa ve bunlardan bir tanesini kaybetse, doksan dokuzu bozkırda bırakarak kaybolanı bulana dek onun ardına düşmez mi? ⁵⁻⁶Onu bulunca da sevinç içinde omuzlarına alır, evine döner; arkadaşlarını, komşularını çağırıp onlara, 'Benimle birlikte sevinin, kaybolan koyunumu buldum!' der. ⁷Size şunu söyleyeyim, aynı şekilde gökte, tövbe eden tek bir günahkâr için, tövbeyi gereksinmeyen doksan dokuz doğru kişi için duyulandan daha büyük sevinç duyulacaktır.

Kaybolan para benzetmesi

⁸«Ya da on gümüş parası olan bir kadın bunlardan bir tanesini kaybetse, kandil yakıp evi süpürerek parayı bulana dek her tarafı dikkatle aramaz mı? ⁹Parayı bulunca da arkadaşlarını, komşularını çağırıp, 'Benimle birlikte sevinin, kaybettiğim parayı buldum!' der. ¹⁰Size şunu söyleyeyim, aynı şekilde Tanrı'nın melekleri de tövbe eden bir tek günahkâr için sevinç duyacaklar.»

Kaybolan oğul benzetmesi

¹¹İsa, «Bir adamın iki oğlu varmış» dedi. ¹²«Bunlardan küçüğü babasına, 'Baba' demiş, 'malından payıma düşeni ver bana.' Baba da servetini iki oğlu arasında paylaştırmış.

¹³«Bundan birkaç gün sonra küçük oğul her şeyini toplayıp uzak bir ülkeye gitmiş. Orada sefahat içinde bir yaşam sürerek varını yoğunu çarçur etmiş. ¹⁴Delikanlı her şeyini harcadıktan sonra, o ülkede şiddetli bir kıtlık baş göstermiş ve o da yokluk çekmeye başlamış. ¹⁵Bunun üzerine gidip o ülkenin vatandaşlarından birinin hizmetine girmiş. Adam onu, domuz gütmek üzere otlaklarına yollamış. ¹⁶Delikanlı, domuzların yediği keçiboynuzlarıyla karnını doyurmaya can atıyormuş. Ama hiç kimse ona bir şey vermemiş.

¹⁷«Aklı başına gelince şöyle demiş: `Babamın nice işçisinin fazlasıyla yiyeceği var, bense burada açlıktan ölüyorum. ¹⁸Kalkıp babamın yanına döneceğim ve ona, Baba diyeceğim, Tanrı'ya^l ve sana karşı günah işledim. ¹⁹Ben artık senin oğlun olarak anılmaya layık değilim. Beni işçilerinden biri gibi kabul et.'

²⁰«Böylece kalkıp babasının yanına dönmüş. Kendisi daha uzaktayken babası onu görmüş, ona acımış, koşup boynuna sarılmış ve onu öpmüş. ²¹Oğlu ona, `Baba' demiş, `Tanrı'ya^l ve sana karşı günah işledim. Ben artık senin oğlun olarak anılmaya layık değilim.'

²²«Babası ise kölelerine, `Çabuk, en iyi kaftanı getirip ona giydirin!' demiş. `Parmağına bir yüzük takın, ayaklarına çarık giydirin! ²³Besili danayı getirip kesin, yiyelim ve eğlenelim. ²⁴Çünkü benim bu oğlum ölmüştü, yaşama döndü; kaybolmuştu, bulundu.' Böylece eğlenmeye başlamışlar.

²⁵«Babanın büyük oğlu ise tarladaymış. Gelip eve yaklaştığında çalgı ve oyun seslerini duymuş. ²⁶Uşaklardan birini yanına çağırıp, `Ne oluyor?' diye sormuş.

²⁷«O da ona, `Kardeşin geldi, baban da ona sağ salim kavuştuğu için besili danayı kesti' demiş.

²⁸⁻²⁹«Büyük oğul öfkelenmiş, içeri girmek istememiş. Babası dışarı çıkıp ona yalvarmış. Ama o, babasına şöyle cevap vermiş: `Bak, bunca yıl senin için köle gibi çalıştım, hiçbir zaman buyruğundan çıkmadım. Ne var ki sen bana, arkadaşlarımla eğleneyim diye hiçbir zaman bir oğlak bile vermedin. ³⁰Oysa senin malını fahişelerle yiyen şu oğlun eve dönünce, onun için besili danayı kestir.'

³¹«Babası ona, `Oğlum, sen her zaman benim yanımdasın, neyim varsa senindir' demiş. ³²«Ama sevinip eğlenmek gerekiyordu. Çünkü bu kardeşin ölmüştü, yaşama döndü; kaybolmuştu, bulundu!»

16. Bölüm

Kurnaz kâhya

İsa öğrencilerine şunları da anlattı: «Zengin bir adamın bir kâhyası varmış. Kâhya, efendisinin mallarını çarçur ediyor diye efendisine ihbar edilmiş. ²Efendisi kâhyayı çağırıp ona, `Nedir bu senin hakkında duyduklarım? Kâhyalığının hesabını ver. Çünkü sen artık kâhyalık edemezsin' demiş.

³«Kâhya kendi kendine, `Ne yapacağım ben?' demiş. `Efendim kâhyalığı elimden alıyor. Toprak kazmaya gücüm yetmez, dilenmekten utanırım. ⁴Kâhyalıktan kovulduğum zaman başkaları beni

evlerine kabul etsinler diye ne yapacağımı biliyorum.'

⁵«Böylelikle efendisine borcu olanların hepsini tek tek yanına çağırılmış. Birincisine, `Efendime ne kadar borcun var?' demiş.

⁶«Adam, `Yüz ölçek[□] zeytinyağı' karşılığını vermiş.

«Kâhya ona, `Borç senedini al ve hemen otur, elli ölçek diye yaz' demiş.

⁷«Sonra bir başkasına, `Senin borcun ne kadar?' demiş.

«Yüz ölçek[□] buğday' demiş öteki.

«Ona da, `Borç senedini al, seksen ölçek diye yaz' demiş.

⁸«Efendisi de, dürüst olmayan kâhyayı, akıllıca davrandığı için övmüş. Gerçekten bu çağın insanları, kendilerine benzer kişilerle ilişkilerinde, ışıktâ yürüyenlerden[□] daha akıllı oluyorlar.

⁹Size şunu söyleyeyim, dünyanın aldâtıcı servetini[□] kendinize dost edinmek için kullanın ki, bu servet yok olunca sizi sonsuza dek kalacak konutlara kabul etsinler.

Servet ve güvenilirlik

¹⁰«Küçücük bir işte güvenilir olan kişi, büyük işte de güvenilir olur. Küçücük bir işte dürüst olmayan kişi, büyük işte de dürüst olmaz. ¹¹Dünyanın aldâtıcı serveti konusunda güvenilir değilseniz, gerçek serveti size kim emanet eder? ¹²Başkasının malı konusunda güvenilir değilseniz, kendi malınız olmak üzere size kim bir şey verir?

¹³«Hiçbir uşak iki efendiye kulluk edemez. Ya birinden nefret edip öbürünü sever, ya da birine bağlanıp öbürünü hor görür. Siz hem Tanrı'ya, hem paraya[□] kulluk edemezsiniz.»

¹⁴Parayı seven Ferisiler bütün bu sözleri duyunca İsa'yla alay etmeye başladılar. ¹⁵O da onlara şöyle dedi: «Siz insanlar önünde kendinizi temize çıkarıyorsunuz, ama Tanrı yüreğinizi biliyor. İnsanların gururlandıkları ne varsa, Tanrı'ya iğrenç gelir.

¹⁶«Kutsal Yasa ve peygamberlerin devri Yahya'nın zamanına dek sürdü. O zamandan bu yana Tanrı'nın Egemenliği müjdeleniyo ve herkes oraya zorla girmeye çalışıyor. ¹⁷Göğün ve yerin ortadan kalkması, Kutsal Yasa'nın ufacak bir noktasının yok olmasından daha kolaydır.

¹⁸«Karısını boşayıp başkasıyla evlenen her adam zina etmiş olur. Kocasından boşanmış bir kadınla evlenen de zina etmiş olur.

Dilenci ile zengin adam

¹⁹«Zengin bir adam varmış. Mor renkli ve ince ketenden giysiler giyer, bolluk içinde her gün eğlenirmiş. ²⁰⁻²¹Buna karşılık, her tarafı yara içinde olup bu zenginın kapısının önüne bırakılan Lazar adında yoksul bir adam, zenginın sofrasından düşen kırıntılarla karnını doyurmaya can atarmış. Bir yandan da köpekler gelip onun yaralarını yalarmış.

²²«Bir gün yoksul adam ölmüş, melekler onu alıp İbrahim'in yanına götürmüşler. Sonra zengin adam da ölmüş ve gömülmüş. ²³Ölüler diyarında ıstırap çeken zengin adam başını kaldırıp uzakta İbrahim'i ve onun yanında Lazar'ı görmüş. ²⁴`Ey babamız İbrahim, acı bana!' diye seslenmiş. `Lazar'ı gönder de parmağının ucunu suya batırıp dilimi serinletsin. Bu alevlerin içinde azap çekiyorum.'

²⁵«İbrahim, `Oğlum' demiş, `yaşamın boyunca senin iyilik payını, Lazar'ın da kötülük payını

aldığını unutma. Şimdiyse o burada teselli ediliyor, sen de azap çekiyorsun. ²⁶Üstelik, sizinle bizim aramıza öyle büyük bir uçurum yerleştirilmiştir ki, ne buradan size geçmek isteyenler geçebilir, ne de oradan kimse bize geçebilir.'

²⁷«Zengin adam şöyle demiş: `Öyleyse baba, sana rica ederim, Lazar'ı babamın evine gönder.

²⁸Çünkü beş kardeşim var. Lazar onları uyarsın ki, onlar da bu ıstırap yerine düşmesinler.'

²⁹«İbrahim, `Onlarda Musa'nın ve peygamberlerin sözleri var, onları dinlesinler' demiş.

³⁰«Zengin adam, `Hayır, İbrahim baba, dinlemezler!' demiş. `Ancak ölüler arasından biri onlara giderse, tövbe ederler.'

³¹«İbrahim ona, `Eğer Musa ile peygamberleri dinlemezlerse, ölüler arasından biri dirilse bile ikna olmazlar' demiş.»

17. Bölüm

Günah, iman ve görev

(Mat.18:6-7; Mar.9:42)

İsa öğrencilerine şöyle dedi: «İnsanı günaha düşüren tuzakların olması kaçınılmazdır. Ama bu tuzaklara aracılık eden kişinin vay haline! ²Böyle bir kişi bu küçüklerden birini günaha düşüreceğine, boynuna bir değirmen taşı geçirilip denize atılsa, kendisi için daha iyi olur.

³Yaşayışımıza dikkat edin! Kardeşiniz günah işlerse, onu azarlayın; tövbe ederse, bağışlayın.

⁴Günde yedi kez size karşı günah işler ve yedi kez size geri gelip, `Tövbe ediyorum' derse, onu bağışlayın.»

⁵Elçiler Rab'be, «İmanımızı artır!» dediler.

⁶Rab şöyle dedi: «Bir hardal tanesi kadar imanınız olsa, şu dut ağacına, `Kökünden sökül ve denizin içine dikil' dersiniz, o da sözünüzü dinler.

⁷«Hanginizin çift süren ya da çobanlık eden bir kölesi olur da, tarladan dönüşünde ona, `Çabuk gel, sofraya otur' der? ⁸Tersine ona, `Yemeğimi hazırla, kuşağını bağla ve ben yiyip içerken bana hizmet et. Ondan sonra da sen yiyip içersin' demez mi? ⁹Verdiği buyrukları yerine getirdi diye köleye teşekkür eder mi hiç? ¹⁰Siz de böylece, size verilen buyrukların hepsini yerine getirdikten sonra, `Biz değersiz kullarız; sadece yapmamız gerekeni yaptık' deyin.»

On cüzamlı

¹¹Kudüs'e doğru yoluna devam eden İsa, Samiriye ile Celile arasındaki sınır bölgesinden geçiyordu. ¹²⁻¹³Köyün birine girerken O'nu cüzamlı on adam karşıladı. Bunlar uzakta durarak, «İsa, Efendimiz, halimize acı!» diye seslendiler.

¹⁴İsa onları görünce, «Gidin, kâhinlere görünün» dedi. Adamlar yolda giderken cüzamdan temizlendiler. ¹⁵⁻¹⁶Onlardan biri, iyileştiğini görünce yüksek sesle Tanrı'yı yücelterek geri döndü, yüzüstü İsa'nın ayaklarına kapanıp O'na teşekkür etti. Bu adam Samiriyeliydi.

¹⁷İsa, «İyileşenler on kişi değil miydi?» diye sordu. «Diğer dokuzu nerede? ¹⁸Tanrı'yı yüceltmek için bu yabancından başka geri dönen olmadı mı?» ¹⁹Sonra adama, «Ayağa kalk, git» dedi. «İmanın seni kurtardı.»

Tanrı'nın Egemenliği ne zaman gelecek?

(Mat.24:23-28,37-41)

²⁰Ferisiler İsa'ya, «Tanrı'nın Egemenliği ne zaman gelecek?» diye sordular.

İsa onlara şöyle cevap verdi: «Tanrı'nın Egemenliği göze görünür bir şekilde gelmez. ²¹İnsanlar da, 'İşte burada' ya da, 'İşte şurada' demeyecekler. Çünkü Tanrı'nın Egemenliği içinizedir.»

²²İsa öğrencilerine şöyle dedi: «Öyle günler gelecek ki, siz İnsanoğlu'nun günlerinden birini görmeyi özleyeceksiniz, ama görmeyeceksiniz. ²³İnsanlar size, 'İşte orada', 'İşte burada' diyecekler. Gitmeyin, onların arkasından koşmayın. ²⁴Şimşek çakıp göğü bir ucundan öbür ucuna dek nasıl aydınlatırsa, İnsanoğlu kendi gününde öyle olacaktır. ²⁵Ama önce O'nun çok acı çekmesi ve bu kuşak tarafından reddedilmesi gerekir.

²⁶«Nuh'un günlerinde nasıl olduysa, İnsanoğlu'nun günlerinde de öyle olacak. ²⁷Nuh'un gemiye bindiği güne dek insanlar yiyip içiyor, evlenip evlendiriliyorlardı. Sonra tufan gelip hepsini yok etti. ²⁸Lut'un günlerinde de durum aynıydı. İnsanlar yiyip içiyor, alıp satıyor, tohum ekıyor, ev yapıyorlardı. ²⁹Ama Lut'un Sodom'dan ayrıldığı gün gökten ateşle kükürt yağdı ve hepsini yok etti.

³⁰«İnsanoğlu'nun ortaya çıkacağı gün durum aynı olacaktır. ³¹O gün damda olan, evdeki eşyalarını almak için aşağı inmesin. Tarlada olan da geri dönmeyin. ³²Lut'un karısını hatırlayın! ³³Canını esirgemek isteyen onu yitirecek. Canını yitiren ise onu yaşatacaktır. ³⁴Size şunu söyleyeyim, o gece aynı yatakta olan iki kişiden biri alınacak, öbürü bırakılacak. ³⁵⁻³⁶Birlikte buğday öğüten iki kadından biri alınacak, öbürü bırakılacak.»¹

³⁷Onlar İsa'ya, «Bu olaylar nerede olacak, Rab?» diye sordular.

O da onlara, «Leş neredeyse, akbabalar da oraya üşüşecek» dedi.

18. Bölüm

Sürekli dua

¹⁻²İsa öğrencilerine, hiç usanmadan, her zaman dua etmeleri gerektiğini belirten şu benzetmeyi anlattı: «Kentin birinde Tanrı'dan korkmayan, insana saygı duymayan bir yargıç varmış. ³Yine o kentte bir dul kadın varmış. Yargıca sürekli gidip, 'Davacı olduğum kişiden hakkımı al' diyormuş.

⁴⁻⁵«Yargıç bir süre ilgisiz kalmış. Ama sonunda kendi kendine, 'Ben her ne kadar Tanrı'dan korkmaz, insana saygı duymazsam da, bu dul kadın beni rahatsız ettiği için onun hakkını alacağım. Yoksa tekrar tekrar gelip beni canımdan bezdirecek' demiş.»

⁶Rab şöyle devam etti: «Adaletsiz yargıcın ne söylediğini duydunuz. ⁷Tanrı da, gece gündüz kendisine yakaran seçilmişlerinin hakkını almayacak mı? Onları çok bekletecek mi? ⁸Size şunu söyleyeyim, onların hakkını tez alacaktır. Ama İnsanoğlu geldiği zaman acaba yeryüzünde iman bulacak mı?»

Ferisi ve vergi görevlisi

⁹⁻¹⁰Kendi doğruluklarına güvenip başkalarına tepeden bakan bazı kişilere İsa şu benzetmeyi anlattı: «Biri Ferisi, öbürü vergi görevlisi iki kişi dua etmek üzere tapınağa çıkmış. ¹¹Ferisi ayakta dikilip kendi kendine şöyle dua etmiş: `Tanrım, diğer insanlar gibi soyguncu, hak yiyici ve zina edici olmadığım için, hatta şu vergi görevlisi gibi olmadığım için sana şükrederim. ¹²Haftada iki gün oruç tutuyor, bütün kazancımın ondalığını veriyorum.»

¹³«Vergi görevlisi ise uzakta durmuş, gözlerini göğe doğru kaldırmak bile istemiyor, ancak göğsünü döverek, `Tanrım, ben günahkâra merhamet et' diyormuş.

¹⁴«Size şunu söyleyeyim, Ferisi'den çok, bu adam aklanmış olarak evine dönmüş. Çünkü kendini yücelten herkes alçaltılacak, kendini alçaltan ise yüceltilecektir.»

İsa küçük çocukları kutsuyor

(Mat.19:13-15; Mar.10:13-16)

¹⁵Bazıları bebekleri bile İsa'ya getiriyor, onlara dokunmasını istiyorlardı. Bunu gören öğrenciler onları azarladılar. ¹⁶Ama İsa çocukları yanına çağırarak, «Bırakın, çocuklar bana gelsin, onlara engel olmayın!» dedi. «Çünkü Tanrı'nın Egemenliği böylelerininindir. ¹⁷Size doğrusunu söyleyeyim, Tanrı'nın Egemenliğini bir çocuk gibi kabul etmeyen, bu egemenliğe asla giremez.»

Zenginlik ve sonsuz yaşam

(Mat.19:16-30; Mar.10:17-31)

¹⁸İleri gelenlerden biri İsa'ya, «İyi öğretmenim, sonsuz yaşama kavuşmak için ne yapmalıyım?» diye sordu.

¹⁹İsa ona, «Bana neden iyi diyorsun?» dedi. «İyi olan tek biri var, O da Tanrı'dır. ²⁰O'nun buyruklarını biliyorsun: `Zina etme, adam öldürme, hırsızlık yapma, yalan yere tanıklık etme, annene babana saygı göster.»

²¹«Bunların hepsini gençliğimden beri yerine getiriyorum» dedi adam.

²²İsa bunu duyunca ona, «Hâlâ bir eksiğin var» dedi. «Neyin varsa hepsini sat, parasını yoksullara dağıt; böylece göklerde hazinen olur. Sonra gel, beni izle.»

²³Adam bu sözleri duyunca çok üzüldü. Çünkü son derece zengindi. ²⁴Onun üzüntüsünü gören İsa, «Varlıklı kişilerin Tanrı Egemenliğine girmesi ne kadar güç!» dedi. ²⁵«Nitekim devenin iğne deliğinden geçmesi, zengin Tanrı Egemenliğine girmesinden daha kolaydır.»

²⁶Bunu işitenler, «Öyleyse kim kurtulabilir?» dediler.

²⁷İsa, «İnsanlar için imkânsız olan, Tanrı için mümkündür» dedi.

²⁸Petrus, «Bak, biz her şeyimizi bırakıp senin ardından geldik» dedi.

²⁹⁻³⁰İsa onlara şöyle dedi: «Size doğrusunu söyleyeyim, Tanrı'nın Egemenliği uğruna evini, karısını, kardeşlerini, anne babasını ya da çocuklarını bırakıp da bu çağda bunların kat kat fazlasına ve gelecek çağda sonsuz yaşama kavuşmayacak hiç kimse yoktur.»

İsa, ölüp dirileceğini üçüncü kez bildiriyor

(Mat.20:17-19; Mar.10:32-34)

³¹İsa, Onikileri bir yana çekip onlara şöyle dedi: «Şimdi Kudüs'e gidiyoruz. Peygamberlerin İnsanoğlu'yla ilgili yazdıklarının tümü yerine gelecektir. ³²⁻³³O, diğer uluslara teslim edilecek. O'nunla alay edecek, O'na hakaret edecekler; üzerine tükürecek ve O'nu kamçılıyıp öldürecekler. Ne var ki O, üçüncü gün dirilecek.»

³⁴Öğrenciler bu sözlerden hiçbir şey anlamadılar. Bu sözlerin anlamı onlardan gizlenmişti ve anlatılanları kavrayamıyorlardı.

Bir körün gözleri açılıyor

(Mat.20:29-34; Mar.10:46-52)

³⁵İsa Eriha'ya yaklaşırken kör bir adam yol kenarında oturmuş dileniyordu. ³⁶Adam oradan geçen kalabalığı duyunca, «Ne oluyor?» diye sordu.

³⁷Ona, «Nasırallı İsa geçiyor» diye açıklamada bulundular.

³⁸O da, «Ey Davut Oğlu İsa, halime acı!» diye bağırdı. ³⁹Önden gidenler onu azarlayarak susturmak istedilerse de o, «Ey Davut Oğlu, halime acı!» diyerek daha çok bağırdı.

⁴⁰⁻⁴¹İsa durdu, adamın kendisine getirilmesini buyurdu. Adam yaklaşıncı İsa ona, «Senin için ne yapmamı istiyorsun?» diye sordu.

O da, «Rab, gözlerim görsün» dedi.

⁴²İsa ona, «Gözlerin görsün» dedi. «İmanın seni kurtardı.» ⁴³Adam o anda yeniden görmeye başladı ve Tanrı'yı yücelterek İsa'nın ardından gitti. Bunu gören bütün halk Tanrı'ya övgüler sundu.

19. Bölüm

İsa ile Zakay

İsa Eriha'ya girmiş kentin içinden geçiyordu. ²Orada vergi görevlilerinin başı olan, Zakay adında zengin bir adam vardı. ³İsa'nın kim olduğunu görmek istiyor, ama boyu kısa olduğu için kalabalıktan ötürü göremiyordu. ⁴İsa'yı görebilmek için ileriye koşup bir yabani incir ağacına tırmandı. Çünkü İsa oradan geçecekti.

⁵İsa oraya varınca yukarı bakıp ona, «Zakay, çabuk aşağı in!» dedi. «Bugün senin evinde kalmam gerek.» ⁶Zakay hızla aşağı indi ve sevinç içinde İsa'yı evine buyur etti.

⁷Bunu görenlerin hepsi söylenmeye başladı: «Gidip günahkâr birine konuk oldu!» dediler.

⁸Zakay ayağa kalkıp Rab'be şöyle dedi: «Rab, işte malımın yarısını yoksullara veriyorum. Bir kimseden haksızlıkla bir şey aldım, dört katını geri vereceğim.»

⁹İsa dedi ki, «Bu ev bugün kurtuluşa kavuştu. Çünkü bu adam da İbrahim'in bir oğludur.

¹⁰Nitekim İnsanoğlu, kaybolmuş olanı arayıp kurtarmak için geldi.»

Güvenilirlik sınavı

(Mat.25:14-30)

¹¹Oradakiler bu sözleri dinlerken İsa konuşmasını bir benzetmeyle sürdürdü. Çünkü Kudüs'e yaklaşmıştı ve onlar, Tanrı'nın Egemenliğinin hemen ortaya çıkacağını sanıyorlardı. ¹²Bu nedenle İsa şöyle dedi: «Soylu bir adam, kral atanıp dönmek üzere uzak bir ülkeye gitmiş. ¹³Gitmeden önce kölelerinden onunu çağırıp onlara birer mina vermiş. `Ben dönünceye dek bu paraları işletin' demiş.

¹⁴«Ne var ki, ülkesinin halkı adamdan nefret ediyormuş. Arkasından temsilciler göndererek, `Bu adamın üzerimize kral olmasını istemiyoruz' diye haber iletmışler.

¹⁵«Adam kral atanmış olarak geri döndüğünde, parayı vermiş olduğu köleleri çağırıp ne kazandıklarını öğrenmek istemiş. ¹⁶Birincisi gelmiş, `Efendimiz' demiş, `senin bir minan on mina daha kazandı.'

¹⁷«Efendisi ona, `Aferin, iyi köle!' demiş. `Küçük bir işte güvenilir olduğunu gösterdiğin için sen on kent üzerinde yetkili olacaksın.'

¹⁸«İkincisi gelip, `Efendimiz, senin bir minan beş mina daha kazandı' demiş.

¹⁹«Efendisi ona da, `Sen beş kent üzerinde yetkili olacaksın' demiş.

²⁰«Bir diğeri gelmiş, `Efendimiz' demiş, `işte senin minan! Onu bir mendile sarıp sakladım.

²¹Çünkü senden korktum, sert adamsın; kendinden koymadığını alır, ekmediğini biçersin.'

²²«Efendisi ona, `Ey kötü köle, seni kendi ağzından çıkan sözle yargılayacağım' demiş.

`Kendinden koymadığını alan, ekmediğini biçen sert bir adam olduğumu biliyordun ha?

²³Öyleyse neden paramı faizcilere vermedin? Ben de geldiğimde onu faiziyle geri alırdım.'

²⁴«Sonra çevrede duranlara, `Elindeki minayı alın, on minası olana verin' demiş.

²⁵«Ona, `Efendimiz' demişler, `onun zaten on minası var!'

²⁶«O da, `Size şunu söyleyeyim, kimde varsa ona daha çok verilecek. Ama kimde yoksa, kendisinde olan da elinden alınacak' demiş. ²⁷Beni kral olarak istemeyen o düşmanlarıma gelince, onları buraya getirin ve gözümün önünde kılıçtan geçirin!'

İsa'nın Kudüs'e girişi

(Mat.21:1-11; Mar.11:1-11; Yu.12:12-19)

²⁸İsa, bu sözleri söyledikten sonra önden yürüyerek Kudüs'e doğru ilerledi. ²⁹⁻³⁰Zeytin dağının yamacında bulunan Beytfacı ile Beytanya'ya yaklaştığında öğrencilerinden ikisini şu sözlerle köye gönderdi: «Karşıdaki köye gidin. Köye girince, üzerine daha hiç kimsenin binmediği, bağlı duran bir sığa bulacaksınız. Onu çözüp bana getirin. ³¹Biri size, 'Onu niçin çözüyorsunuz?' diye sorarsa, 'Rab'bin ona ihtiyacı var' dersiniz.»

³²Gönderilen öğrenciler gittiler, her şeyi İsa'nın kendilerine anlattığı gibi buldular. ³³Sıpayı çözerlerken hayvanın sahipleri onlara, «Sıpayı niye çözüyorsunuz?» dediler.

³⁴Onlar da, «Rab'bin ona ihtiyacı var» karşılığını verdiler.

³⁵Sıpayı İsa'ya getirdiler, üzerine kendi giysilerini atarak İsa'yı üstüne bindirdiler. ³⁶İsa ilerlerken halk, giysilerini yola seriyordu. ³⁷İsa Zeytin dağından aşağı inen yola yaklaştığı sırada, öğrencilerinden oluşan kalabalığın tümü, görmüş oldukları bütün mucizelerden ötürü, sevinç içinde yüksek sesle Tanrı'yı övmeye başladılar.

³⁸«Rab'bin adıyla gelen Kral'a övgüler olsun!

Gökte esenlik, en yücelerde yücelik olsun!» diyorlardı.

³⁹Kalabalığın içinden bazı Ferisiler O'na, «Öğretmen, öğrencilerini sustur!» dediler.

⁴⁰İsa, «Size şunu söyleyeyim, bunlar susacak olsa, taşlar bağıracaktır!» diye karşılık verdi.

İsa, Kudüs için ağlıyor

⁴¹İsa Kudüs'e yaklaşıp kenti görünce orası için ağladı. ⁴²«Keşke bugün sen de esenliğe giden yolu bilseydin» dedi. «Ama bu şimdi senin gözlerinden gizlenmiştir. ⁴³Senin için öyle günler gelecek ki, düşmanların seni setlerle çevirecek, kuşatıp her yandan sıkıştıracaklar. ⁴⁴Seni ve sende oturan çocuklarını yere çalacak, sende taş üstünde taş bırakmayacaklar. Çünkü Tanrı'nın senin yardımına geldiği zamanı farketmedin.»

İsa satıcıları tapınaktan kovuyor

(Mat.21:12-17; Mar.11:15-19; Yu.2:12-22)

⁴⁵Sonra İsa tapınağın avlusuna girerek satıcıları dışarı kovmaya başladı. ⁴⁶Onlara, «Benim evim dua evi olacak' diye yazılmıştır. Ama siz burayı haydut inine çevirdiniz» dedi.

⁴⁷⁻⁴⁸İsa her gün tapınakta ders veriyordu. Başkâhinler, din bilginleri ve halkın ileri gelenleri ise O'nu yok etmek istiyor, ama bunu nasıl yapacaklarını kestiremiyorlardı. Çünkü bütün halk O'nu can kulağıyla dinliyordu.

20. Bölüm

İsa'nın yetkisi

(Mat.21:23-27; Mar.11:27-33)

O günlerden birinde, İsa tapınakta halka ders verip Müjde'yi duyururken, başkâhinler ve din bilginleri, ihtiyarlarla birlikte çıkageldiler. ²O'na, «Söyle bize, bunları hangi yetkiyle yapıyorsun? Bu yetkiyi sana kim verdi?» diye sordular.

³⁻⁴İsa onlara şu karşılığı verdi: «Ben de size bir soru soracağım. Söyleyin bana, Yahya'nın vaftiz etme yetkisi Tanrı'dan¹ mıydı, insanlardan mıydı?»

⁵Bunu aralarında şöyle tartıştılar: «`Tanrı'dan' dersek, `Ona niçin inanmadınız?' diyecek. ⁶Yok eğer `İnsanlardan' dersek, bütün halk bizi taş tutacak. Çünkü Yahya'nın peygamber olduğuna inanmışlardır.»

⁷Sonunda, «Nereden olduğunu bilmiyoruz» cevabını verdiler.

⁸İsa da onlara, «Ben de size bunları hangi yetkiyle yaptığımı söylemeyeceğim» dedi.

Bağ kiracıları benzetmesi

(Mat.21:33-46; Mar.12:1-12)

⁹İsa sözüne devam ederek halka şu benzetmeyi anlattı: «Adamın biri bağ dikmiş ve bunu bağcılara kiralayıp uzun bir süre için yolculuğa çıkmış. ¹⁰Mevsimi gelince, bağın ürününden kendisine düşen payı vermeleri için bağcılara bir köle yollamış. Ama bağcılar köleyi dövmüş ve eli boş göndermişler. ¹¹Bağ sahibi başka bir köle daha yollamış. Bağcılar onu da dövüp aşağılamış ve eli boş göndermişler. ¹²Adam bir üçüncüsünü yollamış, bağcılar onu da yaralayıp kovmuşlar.

¹³«Bağın sahibi, `Ne yapmam ki?' demiş. `Sevgili oğlumu göndereyim. Belki onu sayarlar.'

¹⁴«Ama bağcılar onu görünce aralarında şöyle konuşmuşlar: `Mirasçı bu; onu öldürelim de miras bize kalsın.' ¹⁵Böylece, onu bağdan dışarı atıp öldürmüşler.

«Bu durumda bağın sahibi onlara ne yapacak? ¹⁶Gelip o bağcıları yok edecek, bağı da başkalarına verecek.»

Halk bunu duyunca, «Tanrı korusun!» dedi.

¹⁷İsa gözlerini onlara dikip şöyle dedi: «Öyleyse Kutsal Yazılardaki şu sözün anlamı nedir?

`Yapıcıların reddettiği taş,

işte köşenin baş taşı oldu.'

¹⁸O taşın üzerine düşen herkes paramparça olacak, taş da kimin üzerine düşerse onu ezip toz edecek.»

¹⁹İsa'nın bu benzetmeyi kendilerine karşı anlattığını farkedenden din bilginleriyle başkâhinler O'nu o anda yakalamak istediler, ama halkın tepkisinden korktular.

Sezar'ın hakkı Sezar'a

(Mat.22:15-22; Mar.12:13-17)

²⁰İsa'yı dikkatle gözlüyorlardı. O'na, kendilerine doğru kişiler süsü veren muhbirler gönderdiler. O'nu, söyleyeceği bir sözle tuzağa düşürmek ve böylelikle valinin yetki ve yargısına teslim etmek istiyorlardı. ²¹⁻²²Muhbirler O'na, «Öğretmenimiz, senin doğru olanı söyleyip öğrettiğini, insanlar arasında ayırım yapmaksızın Tanrı yolunu dürüstçe öğrettiğini biliyoruz. Sezar'a vergi vermemiz Kutsal Yasa'ya uygun mu, değil mi?» diye sordular.

²³⁻²⁴Onların hilesini anlayan İsa onlara, «Bana bir dinar gösterin» dedi. «Üzerindeki resim ve yazı kimin?»

«Sezar'ın» dediler.

²⁵O da onlara, «Öyleyse Sezar'ın hakkını Sezar'a, Tanrı'nın hakkını da Tanrı'ya verin» dedi.

²⁶Onlar İsa'yı, halkın önünde söylediği sözlerle tuzağa düşüremediler. Verdiği cevaba şaşarak susup kaldılar.

Dirilişle ilgili soru

(Mat.22:23-33; Mar.12:18-27)

²⁷⁻²⁸Ölümden sonra diriliş olmadığını söyleyen Sadukilerden bazıları İsa'ya gelip şunu sordular: «Öğretmenimiz, Musa yazılarında bize şöyle buyurmuştur: 'Eğer bir adamın evli olan kardeşi çocuksuz ölürse, o adam ölenin karısını alıp soyunu sürdürsün.' ²⁹Yedi kardeş vardı. Birincisi kendine bir eş aldı, ama çocuksuz öldü. ³⁰⁻³¹İkincisi de, üçüncüsü de kadını aldı; böylece kardeşlerin yedisi de çocuk bırakmadan öldü. ³²Son olarak kadın da öldü. ³³Buna göre, diriliş günü kadın bunlardan hangisinin karısı olacak? Çünkü yedisi de onunla evlendi.»

³⁴İsa onlara şöyle dedi: «Bu çağın insanları evlenip evlendirilirler. ³⁵Ama gelecek çağa ve ölümlerin dirilişine erişmeye layık görülenler ne evlenir, ne evlendirilir. ³⁶Bir daha ölmeleri de söz konusu değildir. Çünkü meleklerle benzerler ve dirilişin çocukları olarak Tanrı'nın çocuklarıdır. ³⁷Musa bile alevlenen çalıyla ilgili bölümde Rab için, 'İbrahim'in Tanrısı, İshak'ın Tanrısı ve Yakup'un Tanrısı' deyimini kullanarak ölümlerin dirileceğine işaret etmişti.

³⁸Tanrı ölümlerin değil, yaşayanların Tanrısıdır. Çünkü O'na göre bütün insanlar yaşamaktadır.»

³⁹⁻⁴⁰Artık O'na başka soru sormaya cesaret edemeyen din bilginlerinden bazıları, «Öğretmenimiz, güzel konuştun» dediler.

Mesih kimin oğlu?

(Mat.22:41-46; Mar.12:35-37)

⁴¹İsa onlara şöyle dedi: «Nasıl oluyor da, 'Mesih Davut'un Oğludur' diyorlar? ⁴²⁻⁴³Çünkü

Davut'un kendisi Mezmurlar kitabında şöyle diyor:

`Rab Rabbime dedi ki,
Ben düşmanlarını
senin ayaklarının altına serinceye dek¹
sağımda otur.'

⁴⁴Davut O'ndan `Rab' diye söz ettiğine göre, O nasıl Davut'un Oğlu olur?»

⁴⁵⁻⁴⁶Bütün halk dinlerken İsa öğrencilerine şöyle dedi: «Uzun kaftanlar içinde dolaşmaktan hoşlanan, meydanlarda selamlanmaya, havralarda en seçkin yerlere, şöenlerde başköşelere kurulmaya bayılan din bilginlerinden sakının. ⁴⁷Dul kadınların malını mülkünü sömüren, gösteriş için uzun uzun dua eden bu kişilerin cezası daha da ağır olacaktır.»

21. Bölüm

Dul kadının bağıışı

(Mar.12:41-44)

İsa başını kaldırdı ve bağıış kutusuna bağıışlarını atan zenginleri gördü. ²⁻³Fakir bir dul kadının da oraya iki bakır para¹ attığını görünce, «Size gerçeği söyleyeyim» dedi, «bu yoksul dul kadın herkesten daha çok verdi. ⁴Çünkü bunların hepsi kutuya, zenginliklerinden artanı attılar. Bu kadın ise yoksulluğuna rağmen, geçinmek için elinde ne varsa hepsini verdi.»

Sonun belirtileri

(Mat.24:1-35; Mar.13:1-31)

⁵⁻⁶Bazı kişiler tapınağın nasıl güzel taşlar ve adaklarla süslenmiş olduğundan söz edince İsa, «Burada gördüklerinize gelince, öyle günler gelecek ki, taş üstünde taş kalmayacak, hepsi yıkılacak!» dedi.

⁷Onlar da O'na, «Peki, öğretmenimiz, bu dediklerin ne zaman olacak? Bunların gerçekleşmek üzere olduğunu gösteren belirti ne olacak?» diye sordular.

⁸İsa, «Sakın sizi saptırmasınlar» dedi. «Birçokları, `Ben O'yum' ve `Zaman yaklaştı' diyerek benim adımla gelecekler. Onların ardından gitmeyin. ⁹Savaş ve isyan haberleri duyunca telaşlanmayın. Önce bunların olması gerek. Ama son hemen gelmez.»

¹⁰Sonra onlara şöyle dedi: «Ulus ulusa, devlet devlete savaş açacak. ¹¹Şiddetli depremler, yer yer kıtlıklar ve salgın hastalıklar, korkunç olaylar ve gökte olağanüstü belirtiler olacak.

¹²«Ama bütün bu olaylardan önce sizi yakalayıp zulmedecekler. Sizi havralara teslim edecek, zindanlara atacaklar. Benim adımdan ötürü kralların ve valilerin önüne çıkarılacaksınız. ¹³Bu size tanıklık etme fırsatı olacak. ¹⁴Buna göre kendinizi nasıl savunacağınızı önceden düşünmemekte kararlı olun. ¹⁵Çünkü ben size öyle bir konuşma yeteneği, öyle bir bilgelik vereceğim ki, size karşı çıkanların hiçbiri buna karşı direnemeyecek, bir şey diyemeyecek.

¹⁶Anne babalarınız, kardeşleriniz, akraba ve dostlarınız bile sizi ele verecek ve bazılarınızı

öldürtecekler. ¹⁷Benim adımdan ötürü herkes sizden nefret edecek. ¹⁸Ne var ki, başınızdaki saçlardan bir tel bile yok olmayacaktır. ¹⁹Dayanmakla canlarınızı kazanacaksınız.

²⁰«Kudüs'ün ordular tarafından kuşatıldığını görünce bilin ki, kentin yıkılacağı zaman yaklaşmıştır. ²¹O zaman Yahudiye'de olanlar dağlara kaçsın, kentte olanlar dışarı çıksın, tarlalarda bulunanlar da kente girmesin. ²²Çünkü o günler, yazılmış olanların tümünün gerçekleşeceği ceza günleridir. ²³O günlerde gebe olan, çocuk emziren kadınların vay haline! Çünkü ülke büyük sıkıntıya düşecek ve bu halk gazaba uğrayacaktır. ²⁴Kılıçtan geçirilecek, tutsak olarak tüm uluslar arasına sürülecekler. Kudüs, diğer ulusların dönemleri tamamlanincaya dek onların ayakları altında çiğnenecektir.

²⁵«Güneşte, ayda ve yıldızlarda belirtiler görülecek. Yeryüzünde uluslar denizin ve dalgaların uğultusundan şaşkına dönecek, dehşete düşecekler. ²⁶Dünyanın üzerine gelecek felaketleri bekleyen insanlar korkudan bayılacak. Çünkü göksel güçler sarsılacak. ²⁷O zaman İnsanoğlu'nun bulut içinde büyük güç ve görkemle geldiğini görecekler. ²⁸Bu olaylar gerçekleşmeye başlayınca doğrulun ve başlarınızı kaldırın. Çünkü kurtuluşunuz yakın demektir.»

²⁹İsa onlara şu benzetmeyi anlattı: «İncir ağacına ya da herhangi bir ağaca bakın. ³⁰Bunların yapraklandığını gördüğünüz zaman yaz mevsiminin pek yakın olduğunu kendiliğinizden anlarsınız. ³¹Aynı şekilde, bu olayların gerçekleştiğini gördüğünüzde bilin ki, Tanrı'nın Egemenliği yakındır. ³²Size doğrusunu söyleyeyim, bütün bunlar olmadan, bu kuşak^[1] ortadan kalkmayacak. ³³Gök ve yer ortadan kalkacak, ama benim sözlerim asla ortadan kalkmayacaktır.

³⁴⁻³⁵«Kendinize dikkat edin! Yürekleriniz sefahat, sarhoşluk ve bu yaşamın kaygılarıyla ağırlaşmasın. O gün, üzerinize bir tuzak gibi aniden inmesin. Çünkü o gün bütün yeryüzünde yaşayan herkesin üzerine gelecektir. ³⁶Her an uyanık durun, gerçekleşmek üzere olan bütün bu olaylardan kurtulabilmek ve İnsanoğlu'nun önünde durabilmek için dua edin.»

³⁷İsa gündüz tapınakta ders veriyor, geceleri ise kentten dışarı çıkıp Zeytin dağında sabahlıyordu.

³⁸Sabah erkenden bütün halk O'nu tapınakta dinlemek için O'na akın ediyordu.

22. Bölüm

Yahuda'nın ihaneti

(Mat.26:1-5,14-15; Mar.14:1-2,10-11; Yu.11:45-53)

Fısıh denilen Mayasız Ekmek bayramı yaklaşmıştı. ²Başkâhinlerle din bilginleri İsa'yı ortadan kaldırmak için bir yol arıyor, ama halktan korkuyorlardı. ³Şeytan, Onikilerden biri olup İskariyot diye adlandırılan Yahuda'nın yüreğine girdi. ⁴Yahuda gitti, başkâhinler ve tapınak koruyucularının komutanlarıyla İsa'yı nasıl ele verebileceğini görüştü. ⁵Onlar buna sevindiler ve kendisine para vermeye razı oldular. ⁶Bunu kabul eden Yahuda, kalabalığın olmadığı bir zamanda İsa'yı ele vermek için fırsat kollamaya başladı.

Fısıh yemeği

(Mat.26:17-35; Mar.14:12-31; Yu.13:21-30,36-38; 1Ko.11:23-25)

⁷Fısıh kurbanının kesilmesi gereken Mayasız Ekmek günü geldi. ⁸İsa, Petrus'la Yuhanna'yı şu sözlerle önden gönderdi: «Gidin, Fısıh yemeğini yiyebilmemiz için hazırlık yapın.»

⁹O'na, «Nerede hazırlık yapmamızı istersin?» diye sordular.

¹⁰⁻¹¹İsa onlara, «Bakın» dedi, «kente girdiğinizde karşınıza su testisi taşıyan bir adam çıkacak. Adamı, gideceği eve kadar izleyin ve evin sahibine şöyle deyin: 'Öğretmen, öğrencilerimle birlikte Fısıh yemeğini yiyeceğim konuk odası nerede?' diye soruyor.' ¹²Ev sahibi size, üst katta, döşenmiş büyük bir oda gösterecek. Orada hazırlık yapın.»

¹³Onlar da gittiler, her şeyi İsa'nın kendilerine söylemiş olduğu gibi buldular ve Fısıh yemeği için hazırlık yaptılar.

¹⁴⁻¹⁵Yemek saati gelince İsa, elçileriyle birlikte sofraya oturdu ve onlara şöyle dedi: «Ben acı çekmeden önce bu Fısıh yemeğini sizinle birlikte yemeyi çok arzulamıştım. ¹⁶Size şunu söyleyeyim, Fısıh yemeğini, Tanrı'nın Egemenliğinde yetkinliğe erişeceği¹ zamana dek, bir daha yemeyeceğim.»

¹⁷Sonra kâseyi alarak şükretti ve, «Bunu alın, aranızda paylaşın» dedi. ¹⁸«Size şunu söyleyeyim, Tanrı'nın Egemenliği gelene dek, asmanın ürününden bir daha içmeyeceğim.»

¹⁹Sonra eline ekmek aldı, şükredip ekmeği böldü ve onlara verdi. «Bu sizin uğrunuza feda edilen bedenimdir. Beni anmak için böyle yapın» dedi.

²⁰Aynı şekilde, yemekten sonra kâseyi alıp şöyle dedi: «Bu kâse, sizin uğrunuza akıtılan kanımla gerçekleşen yeni antlaşmadır. ²¹Ama beni ele verecek olan kişinin eli şu anda benimkiyle birlikte sofradadır. ²²İnsanoğlu, belirlenmiş olan yoldan gidiyor. Ama O'nu ele veren adamın vay haline!» ²³Elçiler, içlerinden hangisinin bunu yapacağını aralarında soruşturmaya başladılar.

²⁴Ayrıca aralarında hangisinin en büyük sayılacağı konusunda bir çekişme oldu. ²⁵İsa onlara, «Ulusların kralları, kendi uluslarını egemenlik hırsıyla yönetirler. İleri gelenleri de kendilerine iyiliksever unvanını yakıştırırlar» dedi. ²⁶«Ama siz böyle olmayacaksınız. Aranızda en büyük olan, en küçük gibi olsun; yöneten, hizmet eden gibi olsun. ²⁷Hangisi daha büyük, sofrada oturan mı, hizmet eden mi? Sofrada oturan değil mi? Oysa ben aranızda hizmet eden biri gibi oldum. ²⁸Sınandığım zamanlarda benimle birlikte dayanmış olanlar sizlersiniz. ²⁹Babam bana nasıl bir egemenlik verdiyse, ben de size bir egemenlik veriyorum. ³⁰Öyle ki, egemenliğimde benim soframda yiyip içesiniz ve tahtlar üzerinde oturarak İsrail'in on iki oymağını yargılayasınız.

³¹«Simun, Simun, Şeytan sizleri buğday gibi kalburdan geçirmek için izin almıştır. ³²Ama ben, imanını yitirmeyesin diye senin için dua ettim. Geri döndüğün zaman kardeşlerini güçlendir.»

³³Simun İsa'ya, «Rab, ben seninle birlikte zindana da, ölüme de gitmeye hazırım» dedi.

³⁴İsa, «Sana şunu söyleyeyim, Petrus, bu gece horoz ötmeden sen beni tanıdığımı üç kez inkâr edeceksin» dedi.

³⁵Sonra İsa onlara, «Ben sizi kesesiz, torbasız ve çariksız gönderdiğim zaman, herhangi bir eksikliğiniz oldu mu?» diye sordu.

«Hiçbir eksiğimiz olmadı» dediler.

³⁶O da onlara, «Şimdi ise kesesi olan onu yanına alsın, torbası olan da onu alsın» dedi. «Kılıcı olmayan, abasını satın bir kılıç alsın. ³⁷Size şunu söyleyeyim, yazılmış olan şu sözün bende yerine gelmesi gerekiyor: `O, suçlularla bir sayıldı.' Gerçekten de benimle ilgili yazılmış olanlar yerine gelmektedir.»

³⁸«Rab, işte burada iki kılıç var» dediler.

O da onlara, «Yeter!» dedi.

Zeytin dağındaki dua

(Mat.26:36-46; Mar.14:32-42)

³⁹İsa dışarı çıktı, her zamanki gibi Zeytin dağına gitti. Öğrenciler de O'nun ardından gittiler. ⁴⁰Oraya varınca İsa onlara, «Dua edin ki ayartılmayasınız» dedi. ⁴¹⁻⁴²Onlardan bir taş atımı kadar uzaklaştı ve diz çökerek şöyle dua etti: «Baba, senin isteğine uygunsuz, bu kâseyi benden uzaklaştır. Yine de benim değil, senin istediğin olsun.» ⁴³Gökten bir melek İsa'ya görünerek O'nu güçlendirdi. ⁴⁴Derin bir acı içinde olan İsa daha hararetle dua etti. Teri, toprağa düşen kan damllarına benziyordu.

⁴⁵İsa duadan kalkıp öğrencilerin yanına dönünce onları üzüntüden uyumuş buldu. ⁴⁶Onlara, «Niçin uyuyorsunuz?» dedi. «Kalkıp dua edin ki ayartılmayasınız.»

İsa tutuklanıyor

(Mat.26:47-68; Mar.14:43-50; Yu.18:3-12)

⁴⁷⁻⁴⁸İsa daha konuşurken bir kalabalık çıkageldi. Onikilerden biri, Yahuda adındaki kişi, kalabalığa öncülük ediyordu. İsa'yı öpmek üzere yaklaşıncı İsa ona, «Yahuda» dedi, «İnsanoğlu'nu bir öpücükle mi ele veriyorsun?»

⁴⁹İsa'nın çevresindekiler olacakları anlayınca, «Rab, kılıçla vuralım mı?» dediler. ⁵⁰İçlerinden biri başkâhinin kölesine vurarak sağ kulağını uçurdu.

⁵¹Ama İsa, «Bırakın, yeter!» dedi, ve kölenin kulağına dokunarak onu iyileştirdi.

⁵²İsa, üzerine yürüyen başkâhinler, tapınak koruyucularının komutanları ve ihtiyarlara şöyle dedi: «Bir haydudun peşindeymiş gibi, kılıç ve sopalarla mı geldiniz? ⁵³Her gün tapınakta sizinle birlikteydim, bana el sürmediniz. Ama bu saat sizindir, karanlığın egemen olduğu saattir.»

⁵⁴İsa'yı tutukladılar, alıp başkâhinin evine götürdüler. Petrus onları uzaktan izliyordu. ⁵⁵Avlunun ortasında ateş yakıp çevresinde oturduklarında Petrus da gelip onlarla birlikte oturdu. ⁵⁶Bir hizmetçi kız ateşin ışığında oturan Petrus'u gördü. Onu dikkatle süzerek, «Bu da O'nunla birlikteydi» dedi.

⁵⁷Ama Petrus, «Kadın, ben O'nu tanımıyorum» diye inkâr etti.

⁵⁸Biraz sonra onu gören başka biri, «Sen de onlardansın» dedi.

Petrus, «Be adam, onlardan değilim» dedi.

⁵⁹Yaklaşık bir saat sonra yine bir başkası ısrarla, «Gerçekten bu da O'nunla birlikteydi» dedi. «Çünkü Celilelidir.»

⁶⁰Petrus, «Sen ne diyorsun be adam, anlamıyorum!» dedi. Tam o anda, Petrus daha konuşurken horoz öttü. ⁶¹⁻⁶²Rab arkasına dönüp Petrus'a baktı. O zaman Petrus, Rab'bin kendisine, «Bu gece horoz ötmeden sen beni üç kez inkâr edeceksin» dediğini hatırladı ve dışarı çıkıp acı acı ağladı.

⁶³İsa'yı göz altında tutan adamlar O'nunla alay ediyor, O'nu dövüyorlardı. ⁶⁴Gözlerini bağlayıp, «Peygamberliğini göster bakalım, sana vuran kim?» diye soruyorlardı. ⁶⁵Ve kendisine daha bir sürü küfür yağdırdılar.

İsa Yüksek Kurul'un önünde

(Mat.26:59-66; Mar.14:55-64; Yu.18:19-24)

⁶⁶Gün doğunca halkın ihtiyarları, başkâhinler ve din bilginleri toplandılar. İsa, bunlardan oluşan Yüksek Kurul'un önüne çıkarıldı. ⁶⁷O'na, «Sen Mesih isen, söyle bize» dediler.

İsa onlara şöyle dedi: «Size söylesem, inanmazsınız. ⁶⁸Size soru sorsam, cevap vermezsiniz. ⁶⁹Ne var ki, bundan böyle İnsanoğlu, kudretli Tanrı'nın sağında oturacaktır.»

⁷⁰Onların hepsi, «Yani, sen Tanrı'nın Oğlu musun?» diye sordular.

O da onlara, «Söylediğiniz gibi, ben O'yum» dedi.

⁷¹«Artık tanıklığa ne ihtiyacımız var?» dediler. «İşte kendimiz O'nun ağzından işittik!»

23. Bölüm

İsa vali Pilatus'un önünde

(Mat.27:1-2,11-14; Mar.15:1-5; Yu.18:28-38)

Sonra bütün kurul üyeleri kalkıp İsa'yı Pilatus'a götürdüler. ²O'nu şöyle suçlamaya başladılar: «Bu adamın ulusumuzu yoldan saptırdığını gördük. Sezar'a vergi ödenmesine engel oluyor, kendisinin de Mesih, yani bir kral olduğunu söylüyor.»

³Pilatus İsa'ya, «Sen Yahudilerin Kralı mısın?» diye sordu.

İsa, «Söylediğin gibidir» diye cevap verdi.

⁴Pilatus, başkâhinlerle halka, «Bu adamda hiçbir suç görmüyorum» dedi.

⁵Ama onlar üstelediler: «Yahudiye'nin her tarafında öğretisini yayarak halkı kışkırtıyor; Celile'den başlayıp ta buraya kadar geldi» dediler.

⁶Pilatus bunu duyunca, «Bu adam Celileli mi?» diye sordu. ⁷İsa'nın, Hirodes'in yönetimindeki bölgeden geldiğini öğrenince, kendisini o sırada Kudüs'te bulunan Hirodes'e gönderdi.

⁸Hirodes İsa'yı görünce çok sevindi. O'na ilişkin haberleri duyduğu için çoktandır O'nu görmek istiyor, O'nun yapacağı bir mucizeye tanık olmayı umuyordu. ⁹O'na birçok soru sordu, ama O hiç karşılık vermedi. ¹⁰Orada duran başkâhinlerle din bilginleri, İsa'yı ağır bir dille suçladılar.

¹¹Hirodes de askerleriyle birlikte O'nu aşağılayıp alay etti. O'na gösterişli bir kaftan giydirip Pilatus'a geri gönderdi. ¹²Bu olaydan önce birbirine düşman olan Hirodes'le Pilatus, o gün dost oldular.

Pilatus'un kararı

(Mat.27:15-26; Mar.15:6-15; Yu.18:39-19:16)

¹³⁻¹⁴Pilatus, başkâhinleri, yöneticileri ve halkı toplayarak onlara, «Siz bu adamı bana, halkı saptırıyor diye getirdiniz» dedi. «Oysa ben bu adamı sizin önünüzde sorguya çektim ve kendisini suçladığınız konularda O'nda hiçbir suç bulmadım. ¹⁵Hirodes de bulmamış olmalı ki, O'nu bize geri gönderdi. Görüyorsunuz, ölüm cezasını gerektiren hiçbir şey yapmadı. ¹⁶⁻¹⁷Bu nedenle ben O'nu dövdürüp salıvereceğim.»¹

¹⁸Ama onlar hep bir ağızdan, «Yok et bu adamı, bize Barabas'ı salıver!» diye bağırdılar.

¹⁹Barabas, kentte çıkan bir ayaklanmaya katılmaktan ve adam öldürmekten hapse atılmıştı.

²⁰İsa'yı salıvermek isteyen Pilatus onlara yeniden seslendi. ²¹Onlar ise, «O'nu çarmıha ger, çarmıha ger!» diye bağıışıp durdular.

²²Pilatus üçüncü kez onlara, «Bu adam ne kötülük yaptı ki?» dedi. «Ölüm cezasını gerektirecek hiçbir suç bulmadım O'nda. Bu nedenle O'nu dövdürüp salıvereceğim.»

²³⁻²⁴Ne var ki onlar, yüksek sesle bağıışıarak İsa'nın çarmıha gerilmesi için direttiler. Sonunda bağıışıları baskın çıktı ve Pilatus, onların isteğinin yerine getirilmesine karar verdi. ²⁵İstedikleri adamı, ayaklanmaya katılmaktan ve adam öldürmekten hapse atılmış olan adamı salıverdi. İsa'yı ise onların isteğine bıraktı.

İsa çarmıha geriliyor

(Mat.27:32-44; Mar.15:21-32; Yu.19:17-27)

²⁶Askerler İsa'yı götürürken, kırdan gelmekte olan Simun adında Kireneli bir adamı yakaladılar, çarmıhı sırtına yükleyip İsa'nın arkasından yürüttüler. ²⁷Büyük bir halk topluluğu da İsa'nın ardından gidiyordu. Aralarında İsa için dövünüp ağıt yakan kadınlar vardı. ²⁸İsa bu kadınlara dönerek, «Ey Kudüs kızları, benim için ağlamayın» dedi. «Kendiniz ve çocuklarınız için ağlayın. ²⁹Çünkü öyle günler gelecek ki, `Kısır olan kadınlara, hiç doğurmamış olan rahimlere, emzirmemiş olan memelere ne mutlu!' diyecekler. ³⁰O zaman dağlara, `Üzerimize düşün!' ve tepelere, `Bizi örtün!' diyecekler. ³¹Çünkü yaş ağaca böyle yaparlarsa, kuruya neler olacaktır?»

³²İsa'yla birlikte idam edilmek üzere ayrıca iki suçlu da götürülüyordu. ³³Kafatası denilen yere vardıklarında İsa'yı, biri sağında öbürü solunda olmak üzere, iki suçluyla birlikte çarmıha

gerdiler. ³⁴İsa, «Baba, onları bağışla» dedi. «Çünkü ne yaptıklarını bilmiyorlar.» O'nun giysilerini aralarında paylaşmak için kura çektiler.

³⁵Halk orada durmuş, olanları seyrediyordu. Yöneticiler ise İsa'yla alay ederek, «Başkalarını kurtardı; eğer Tanrı'nın Mesihi, Tanrı'nın seçtiği O ise, kendini de kurtarsın» diyorlardı.

³⁶⁻³⁷Askerler de yaklaşp İsa'yla eğlendiler. O'na ekşi şarap sunarak, «Sen Yahudilerin Kralıysan, kurtar kendini!» dediler. ³⁸Başının üzerinde şu yafta vardı:

'YAHUDİLERİN KRALI BUDUR'.

³⁹Çarmıhta asılı duran suçlulardan biri O'na, «Sen Mesih değil misin? Haydi, kendini de bizi de kurtar!» diye küfür etti.

⁴⁰Ne var ki, öbür suçlu onu azarladı. «Sende Tanrı korkusu da mı yok?» diye karşılık verdi. «Sen de aynı cezayı çekiyorsun. ⁴¹Nitekim biz haklı olarak cezalandırılıyor, yaptıklarımızın karşılığını alıyoruz. Oysa bu adam hiçbir kötülük yapmamıştır.»

⁴²Sonra, «Ey İsa, kendi egemenliğine girdiğinde beni an» dedi.

⁴³İsa ona, «Sana doğrusunu söyleyeyim, sen bugün benimle birlikte cennette olacaksın» dedi.

İsa'nın ölümü

(Mat.27:45-56; Mar.15:33-41; Yu.19:28-30)

⁴⁴⁻⁴⁵Saat öğleyin on iki sularında güneş karardı ve bütün ülkenin üzerine saat üçe kadar süren bir karanlık çöktü. Tapınaktaki perde ortasından yırtıldı. ⁴⁶İsa yüksek sesle, «Baba, ruhumu senin ellerine bırakıyorum!» diye seslendi. Bunu söyledikten sonra son nefesini verdi.

⁴⁷Olanları gören yüzbaşı, «Bu adam gerçekten doğru biriydi» diyerek Tanrı'yı yüceltmeye başladı. ⁴⁸Olayı seyretmek için birikmiş olan halkın tümü olup bitenleri görünce göğüslerini döve döve geri döndüler. ⁴⁹Ama İsa'nın bütün tanıdıkları ve Celile'den O'nun peşinden gelmiş olan kadınlar uzakta durmuş, olanları seyrediyorlardı.

İsa'nın gömülmesi

(Mat.27:57-61; Mar.15:42-47; Yu.19:38-42)

⁵⁰Yüksek Kurul üyelerinden Yusuf adında iyi ve doğru bir adam vardı. ⁵¹Bir Yahudi kenti olan Aramatya'dan olup Tanrı'nın Egemenliğini ümitle bekleyen Yusuf, Kurul'un kararını ve eylemini onaylamamıştı. ⁵²Pilatus'a gidip İsa'nın cesedini istedi. ⁵³Cesedi çarmıhtan indirip keten beze sardı ve daha hiç kimsenin konulmadığı, kayaya oyulmuş bir mezara yatırdı. ⁵⁴Hazırlık günüydü ve Sept günü başlamak üzereydi.

⁵⁵İsa'yla birlikte Celile'den gelmiş olan kadınlar da Yusuf'un ardından giderek mezarı ve İsa'nın cesedinin oraya nasıl konulduğunu gördüler. ⁵⁶Evlerine dönerek baharat ve hoş kokulu yağlar hazırladılar. Ama Sept günü, Tanrı'nın buyruğu uyarınca dinlendiler.

24. Bölüm

İsa'nın dirilişi

(Mat.28:1-10; Mar.16:1-8; Yu.20:1-10)

Kadınlar haftanın ilk günü, sabah çok erkenden, hazırlamış oldukları baharatları alıp mezara gittiler. ²Taşı mezarın girişinden yuvarlanmış buldular. ³Ama içeri girince Rab İsa'nın cesedini görmediler. ⁴Onlar bu durum karşısında şaşırıp kalmışken, şimşek gibi parıldayan giysilere bürünmüş iki kişi yanlarında beliriverdi. ⁵Korkuya kapılan kadınlar başlarını yere eğdiler. Adamlar ise onlara, «Diri olanı neden ölüler arasında arıyorsunuz?» dediler. ⁶«O burada yok, dirildi. Daha Celile'deyken size ne söylediğini anımsayın. ⁷İnsanoğlu'nun günahlı insanların eline verilmesi, çarmıha gerilmesi ve üçüncü gün dirilmesi gerektiğini bildirmişti.» ⁸O zaman İsa'nın sözlerini anımsadılar.

⁹Mezardan dönen kadınlar bütün bunları Onbirlere ve diğerlerinin hepsine bildirdiler. ¹⁰Bunları elçilere anlatanlar, Mecdelli Meryem, Yohana, Yakup'un annesi Meryem ve bunlarla birlikte bulunan diğer kadınlardı. ¹¹Ne var ki, bu sözler elçilere saçma geldi ve kadınlara inanmadılar. ¹²Yine de, Petrus kalkıp mezara koştu. Eğilip içeri baktığında keten bezlerden başka bir şey görmedi. Olay karşısında şaşkına dönmüş bir halde oradan uzaklaştı.

Emaşus yolunda iki öğrenci

(Mar.16:12-13)

¹³Aynı gün öğrencilerden ikisi, Kudüs'ten altmış ok atımı uzaklıkta bulunan ve Emaşus denilen bir köye gitmekteydiler. ¹⁴Bütün bu olup bitenleri kendi aralarında konuşuyorlardı. ¹⁵Bunları konuşup tartışırken İsa'nın kendisi yanlarına geldi ve onlarla birlikte yürümeye başladı. ¹⁶Ama onların gözleri O'nu tanıma gücünden yoksun bırakılmıştı.

¹⁷İsa onlara, «Yolda birbirinizle ne tartışıp duruyorsunuz?» dedi.

Üzgün bir halde, oldukları yerde durdular. ¹⁸Bunlardan adı Kleyopas olan O'na, «Kudüs'te bulunup da bu günlerde orada olup bitenleri bilmeyen tek yabancı sen misin?» diye karşılık verdi.

¹⁹İsa onlara, «Hangi olup bitenleri?» dedi.

O'na, «Nasıralı İsa'yla ilgili olayları» dediler. «O adam, Tanrı'nın ve bütün halkın önünde gerek söz, gerek eylemde güçlü bir peygamberdi. ²⁰⁻²³Başkâhinlerle yöneticilerimiz O'nu, ölüm cezasına çarptırmak için valiye teslim ederek çarmıha gerdirdiler; oysa biz O'nun, İsrail'i kurtaracak kişi olduğunu ummuştuk. Dahası var, bu olaylar olalı üç gün oldu ve aramızdan bazı kadınlar bizi şaşkına çevirdiler. Bu sabah erkenden mezara gittiklerinde, O'nun cesedini bulamamışlar. Sonra geldiler, bir görümde, İsa'nın yaşamakta olduğunu bildiren melekler gördüklerini söylediler. ²⁴Bizimle birlikte olanlardan bazıları mezara gitmiş ve durumu, tam kadınların anlatmış olduğu gibi bulmuşlar. Ama O'nu görmemişler.»

²⁵İsa onlara, «Sizi akılsızlar! Peygamberlerin tüm söylediklerine inanmakta ağır davranan kişiler!

²⁶Mesih'in bu acıları çekmesi ve yüceliğine kavuşması gerekli değil miydi?» dedi. ²⁷Sonra Musa'nın ve tüm peygamberlerin yazılarından başlayarak, Kutsal Yazıların hepsinde kendisiyle ilgili olanları onlara açıkladı.

²⁸⁻²⁹Gitmekte oldukları köye yaklaştıkları sırada İsa, yoluna devam edecekmiş gibi davrandı. Ama onlar, «Bizimle kal. Neredeyse akşam olacak, gün batmak üzere» diyerek O'nu zorladılar. Böylece İsa onlarla birlikte kalmak üzere içeri girdi.

³⁰Onlarla sofrada otururken İsa ekmek aldı, şükran duasını yaptı ve ekmeği bölüp onlara verdi.

³¹O zaman onların gözleri açıldı ve kendisini tanıdılar. İsa ise gözlerinin önünden kayboldu.

³²Onlar birbirine, «Yolda kendisi bizimle konuşurken ve Kutsal Yazıları bize açıklarken yüreklerimiz nasıl da sevinçle çarpıyordu, değil mi?» dediler.

³³Kalkıp hemen Kudüs'e döndüler. Onbirlere ve onlarla beraber olanları toplanmış buldular.

³⁴Bunlar, «Rab gerçekten dirildi, Simun'a görünmüş!» diyorlardı. ³⁵Kendileri de yolda olup bitenleri ve ekmeği böldüğü zaman İsa'yı nasıl tanıdıklarını anlattılar.

İsa Onbirlere görünüyor

(Mat.28:16-20; Mar.16:14-18; Yu.20:19-23; Elç.1:6-8)

³⁶Bunları anlatırlarken İsa'nın kendisi gelip aralarında dikildi. Onlara, «Size esenlik olsun!» dedi.

³⁷Ürktüler, bir hayalet gördüklerini sanarak korkuya kapıldılar. ³⁸İsa onlara, «Neden telaşlanıyorsunuz? İçinizde neden böyle kuşkular doğuyor?» dedi. ³⁹«Ellerime, ayaklarıma bakın; işte ben'im! Bana dokunun da görün. Bir hayalette et ve kemik olmaz, ama görüyorsunuz, bende var.»

⁴⁰Bunu söyledikten sonra onlara ellerini ve ayaklarını gösterdi. ⁴¹Sevinçten hâlâ inanamayan, şaşkınlık içinde olan öğrencilerine İsa, «Sizde yiyecek bir şey var mı?» diye sordu. ⁴²Kendisine bir parça kızarmış balık verdiler. ⁴³İsa onu aldı ve onların gözleri önünde yedi.

⁴⁴Sonra onlara, «Ben daha sizlerle birlikteyken size şu sözleri söylemiştim: 'Musa'nın Yasasında, peygamberlerin yazılarında ve Mezmurlarda benimle ilgili yazılmış olanların tümünün gerçekleşmesi gerektir'» dedi.

⁴⁵Bundan sonra İsa, Kutsal Yazıları anlayabilmeleri için zihinlerini açtı. ⁴⁶⁻⁴⁷Onlara dedi ki, «Şöyle yazılmıştır: Mesih acı çekecek ve üçüncü gün ölümden dirilecek; günahların bağışlanması için tövbe çağrısı da Kudüs'ten başlayarak tüm uluslara O'nun adıyla duyurulacak.

⁴⁸Sizler bu olayların tanıklarısınız. ⁴⁹Ben de Babamın vaat ettiğini size göndereceğim. Ama siz, gökten gelecek güçle kuşanmaya dek kentte kalın.»

İsa'nın göğe yükselmesi

(Mar.16:19-20; Elç.1:9-11)

⁵⁰İsa onları kentin dışına, Beytanya'nın yakınlarına kadar götürdü. Ellerini kaldırarak onları kutsadı. ⁵¹Ve onları kutsarken yanlarından ayrıldı, göğe alındı. ⁵²Öğrencileri O'na tapındılar ve

büyük sevinç içinde Kudüs'e döndüler. ⁵³Sürekli tapınakta bulunuyor, Tanrı'yı övüyorlardı.

LUK Dipnotları:

1:66 Rab: Grekçede, «Rab'bin eli.»

1:69-71 güçlü bir kurtarıcı: Grekçede, «bir kurtuluş boynuzu.» (Boynuz, güç simgesidir.)

1:79 doğan Güneş: Mesih (Tevrat, Malaki 4:2'ye bkz.)

2:22 arınma günleri: Tevrat, Levililer 12:1-4'e göre bir kadın, bir erkek çocuk doğurduktan sonra kırk gün süreyle dinsel açıdan 'kirli' sayılırdı. Bu dönemin sonunda bir kurban sunarak tekrar 'temiz' hale gelirdi.

2:29 kulun olan ben artık huzur içinde ölebilirim: Grekçede, «kulunu şimdi esenlikle salıveriyorsun.»

3:32 Salmon: bazı eski metinlerde «Şalah» şeklinde yazılıyor.

3:33 Ram oğlu: bazı metinlerde «Admin oğlu, Arni oğlu.»

4:44 Yahudiye'deki: birçok eski metinde, «Celile'deki.»

8:45 Petrus: birçok eski metinde, «Petrus ve yanındakiler.»

9:1 tüm cinleri kovmak: Grekçede, «tüm cinlerin üzerinde.»

9:30-31 ayrılış: yani, ölüm.

9:56 Bazı eski metinlerde 54-56 ayetleri şöyle geçer: ...«'Rab, İlyas'ın yaptığı gibi, bunları yok etmek için bir buyrukla gökten ateş yağdırmamızı ister misin?' dediler. ⁵⁵Ama İsa dönüp onları azarladı ve şöyle dedi: 'Siz hangi ruha ait olduğunuzu bilmiyorsunuz. ⁵⁶Çünkü İnsanoğlu insanları yok etmeye değil, kurtarmaya geldi.' Sonra...»

11:41 kaplarınızın içindekini: Grekçede, «içtekileri.»

12:25 ömrünü bir anlık: ya da «boyunu bir arşın.»

12:50 Bu ayette İsa, çarşıdaki ölümünden söz etmektedir.

12:59 kuruş: Grekçede, «lepton.»

13:21 ölçek: Grekçede, «saton.»

14:25-26 Grekçede, «Biri bana gelip de babasından, annesinden, karısından, çocuklarından, kardeşlerinden, hatta kendi canından bile nefret etmezse.»

15:18,21 Tanrı'ya: Grekçede, «göğe.»

16:6 ölçek: Grekçede, «batos.»

16:7 ölçek: Grekçede, «koros.»

16:8 ışıhta yürüyenlerden : Grekçede, «ışık oğullarından.»

16:9 dünyanın aldatıcı serveti: Grekçede, «haksızlık mamonu.» Buna benzer bir deyim 11. ayette de kullanılmaktadır.

16:13 para: Grekçede, «mamon.»

17:35-36 Bazı eski metinlerde şu sözler de yer alır: «Tarlada bulunan iki kişiden biri alınacak, öbürü bırakılacak.» Bkz. Matta 24:40.

20:3-4 Yahya'nın vaftiz etme yetkisi Tanrı'dan: Grekçede, «Yahya'nın vaftizi gökten». Ayet 5'te de «Tanrı'dan» diye çevrilen sözcük Grekçede «gökten» diye geçer.

20:42-43 ayaklarının altına serinceye dek: Grekçede, «ayaklarına basamak yapıncaya dek.»

21:2-3 bakır para: Grekçede, «lepton.»

21:32 kuşak: ya da «soy.»

22:16 yetkinliğe erişeceği: Grekçede, «tamamlanacağı.»

23:16-17 Birçok eski metinde şu sözler de yer alır: «Pilatus'un her Fısıh bayramında onlar için bir kişi salıvermesi gerekiyordu.»
